

Український ВІСНИК

М. Меленко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXXI. № 15-18 (серпень-вересень) 2025

Привітання Голови Союзу українців Румунії з Днем Незалежності України

У День Незалежності України ми святкуємо не лише свободу та суверенітет Української держави, але й силу духу, національну єдність та мужність народу, який продемонстрував надзвичайну соціальну стійкість. Перед обличчям безпринципного агресора український народ проявив надзвичайну мужність, надихаючи весь світ своєю рішучістю захищати фундаментальні цінності та право самостійно визначати власне майбутнє.

Боротьба України за свободу і демократію відображає цінності, які ми всі поділяємо в Європейському Союзі – повагу до людської гідності, верховенство права і право народів жити в мирі та безпеці. Український приклад є надихаючим для всіх європейців, показуючи, що єдність, рішучість і солідарність можуть здолати будь-яку загрозу.

Румунія стоїть поруч з Україною, підтримуючи її зусилля зі збереження територіальної цілісності, незалежності та суверенітету. Ми знаємо, що український народ платить дуже високу ціну за захист своєї свободи і за право вирішувати своє майбутнє, а в цей символічний день ми підтверджуємо нашу тверду солідарність і наше зобов'язання бути поруч з Україною стільки, скільки це буде потрібно.

Сьогодні, більш ніж коли-небудь раніше, ми вшановуємо мужність, свободу і надію – цінності, які об'єднують всю Європу і визначають дух народу, який не буде переможений!
З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ, УКРАЇНО!

Вітаємо ювіляра! Миколі-Мирославу Петрецькому – 40

Минають роки, і вже голові Союзу українців Румунії, депутату Румунського Парламенту, лідеру української громади в Румунії 16 вересня сповнилося 40 літ.

Наче вчора, на VII-му З'їзді Союзу українців Румунії, одностайним волевиявленням делегатів українського форуму, молодого Миколу-Мирослава Петрецького було обрано керівником української громади.

Без вагання можна стверджувати, що обрання молодого, енергійного Миколу-Мирослава Петрецького, людини ініціативної та далекоглядної, стало переломним моментом в житті та діяльності української громади у всіх її ланках. Новий стиль колективної роботи, запроваджений Мико-

лою-Мирославом Петрецьким, змобілізував і динамізував діяльність сурівських організацій – від місцевих до повітових і до найважчого рівня.

З трибуни законодавчого форуму країни Микола-Мирослав Петрецький обстоює інтереси українських громад, має цінні законодавчі ініціативи.

Тож побажаємо Ювіляру подальшої невтомної енергії, наснаги у праці на чолі української громади в Румунії, дальших цілеспрямованих виступів з трибуни Парламенту.

**НА МНОГАЯ ЛІТ,
ШАНОВНИЙ ЮВІЛЯРЕ!**

Редакція «Українського вісника»

ГОЛОВА СУР МИКОЛА-МИРОСЛАВ ПЕТРЕЦЬКИЙ У КИЄВІ ВЗЯВ УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький разом із колегами з Проводу Світового Конгресу Українців (СКУ) взяв участь у низці офіційних заходів та зустрічей у Києві з нагоди 34-ї річниці Дня Незалежності України.

У неділю, 24 серпня, він був присутній на урочистій церемонії, організованій владою України на Софійській площі, де було вшановано мужність українського народу і тих, хто віддав своє життя в боротьбі з російськими загарбниками. У заході взяли участь лідери з усього світу, в тому числі прем'єр-міністр Канади Марк Карні, спецпредставник Президента США з питань України генерал Кіт Келлог, міністри оборони Швеції, Данії, Румунії, Литви, Латвії, Канади, міністр у справах ветеранів Великої Британії, представники Чехії та Естонії, а також духовні лідери.

У понеділок, 25 серпня, Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у другому Національному молитовному сніданку – масштабному заході, що об'єднує політичних, релігійних та інших світових лідерів для молитви за мир, єдність, перемогу та духовне оновлення. Захід, організований під патронатом Президента

Володимира Зеленського, зібрав понад 1200 учасників, включаючи близько 350 міжнародних гостей, зміцнюючи традицію, започатковану в США ще у 1953 році.

Того ж дня, у складі делегації СКУ, голова СУР провів конструктивні зустрічі з представниками Верховної Ради, Прем'єр-міністеркою Юлією Свириденко, а також з членами нового українського уряду, зокрема Міністром економіки, навколишнього середовища та сільського господарства Олексієм Соболєвим, Віцепре-

м'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Тарасом Качкою та Міністром закордонних справ Андрієм Сибігою.

Під час зустрічей обговорювалися питання посилення співпраці між українською державою та Світовим Конгресом Українців, захисту національної ідентичності та протидії російській пропаганді, а також стратегічні аспекти членства України в ЄС і НАТО. Також було порушено економічні та соціальні теми, зокрема розвиток промисловості в умовах євроінтеграції, підтримка біженців, врегулювання питання множинного громадянства, залучення іноземних інвестицій та підтримка українських малих і середніх підприємств на міжнародних ринках.

Ці зустрічі підтверджують відданість СКУ підтримувати Україну в її боротьбі за свободу, відновлення та інтеграцію до Європейського Союзу, а також зміцнювати партнерство з державними установами України.

Джерело: www.uur.ro

Зустріч у Кишиневі з Послом України в Республіці Молдова ПАУНОМ РОГОВЕЄМ

26 серпня в Кишиневі голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький провів змістовну та прикладну зустріч із Послом України в Республіці Молдова Пауном Роговеєм.

У ході обговорень були підняті питання, пов'язані зі складними проблемами української громади у Республіці Молдові, безпековими та гібридними викликами, що постали перед країною в контексті вторгнення Росії в Україну, а також необхідністю підтримки європейського курсу Республіки Молдови та України.

Микола-Мирослав Петрецький наголосив на важливості тіснішої

співпраці між двома українськими громадами, що спілкуються українською та румунською мовами, а також на фундаментальній ролі національних меншин як мостів у зміцненні тристороннього співробітництва між Румунією, Республікою Молдовою та Україною.

Він представив румунську модель підтримки національних меншин, діяльність Союзу українців Румунії та його внесок у збереження і розвиток етнічної, культурної, мовної та релігійної ідентичності української громади. Також було підкреслено значну підтримку, яку Румунська держава надає громадянам, що належать

до національних меншин, у тому числі етнічним українцям, для утвердження їхньої самобутності.

Зустріч також охопила теми підтримки україномовної освіти, культурно-просвітницьких заходів, видавничої діяльності та партнерства зі школами, місцевими органами влади та релігійними установами.

Микола-Мирослав Петрецький ознайомив Посла України з ініціативами Союзу українців Румунії щодо організації літніх таборів для дітей, нарад для вчителів та курсів із написання, управління та звітування в проєктах до європейських фондів для українських місцевих обранців з Румунії, Республіки Молдови та України.

«Був радий зустрітися з кількома дипломатами Посольства України в Республіці Молдова, з якими мав чудову співпрацю в минулому, під час їхньої попередньої місії в Румунії», написав Микола-Мирослав Петрецький у своєму Facebook.

Джерело: www.uur.ro

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ З ДНЕМ ДЕРЖАВНОГО ПРАПОРА УКРАЇНИ

23 серпня ми відзначаємо День Державного Прапора України – момент, що має велике значення для всіх, хто відчуває і живе цінностями української ідентичності.

Синява неба та жовтизна родючих рівнин – це не просто кольори на прапорі, а вираження народу, який протягом століть утверджував свою гідність, єдність та прагнення зберігати свої традиції.

Для української громади цей день є джерелом гордості та вдячності, нагадуванням про наш зв'язок з історією та культурою, які ми зобов'язані передати майбутнім поколінням.

З повагою до минулого та впевненістю в майбутньому, сьогодні ми вшановуємо національний прапор України, символ нашої свободи та солідарності.

ВІЗИТ МІНІСТЕРКИ ОАНИ ЦОЮ ДО КИЄВА ТА ЧЕРНІВЦІВ

Представник української меншини в Палаті депутатів, голова парламентської групи дружби з Україною Микола-Мирослав Петрецький привітав нещодавній візит в Україну, до Києва та Чернівців, міністерки закордонних справ Румунії Оани Цою.

За словами депутата, насичена програма зустрічей, змістовні дискусії з українськими партнерами та взаємна відкритість до розвитку та реалізації довгострокового та багатогалузевого Стратегічного партнерства між двома країнами були сильними сторонами цього офіційного візиту, першого візиту міністра закордонних справ Румунії до Києва з початку невиправданого вторгнення Росії в лютому 2022 року.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що Румунія залишається надійним європейським партнером України у нинішній складній ситуації, спричиненій російською збройною агресією проти сусідньої країни. На його думку, візит румунського міністра до Києва підтвердив підтримку України з боку іноземних партнерів, що є вагомим гарантією у зменшенні загрози, яку становлять реваншистські імперіалістичні плани Російської Федерації. Інвестиції в безпеку України – це, по суті, прямі інвестиції в безпеку Європи та Румунії.

Депутат вважає важливим те, що підтримка України з боку Румунії демонструється в делікатному регіональному контексті, позначеному

дедалі частішими дискусіями про тривалий мир. Він каже, що цей візит глави румунського МЗС вкотре демонструє солідарність Румунії з Україною та активну готовність європейських партнерів безпосередньо сприяти справедливому мирному врегулюванню, заснованому на зміцненні оборони та безпеки сусідньої країни.

втому мирному врегулюванню, заснованому на зміцненні оборони та безпеки сусідньої країни.

Пан Петрецький також підкреслив, що програма візиту підтвердила спільну волю Румунії та України до посилення діалогу та співпраці в таких сферах, як залізнична, автомобільна та енергетична інфраструктура, захист національних меншин, освіта, культура та соціальний сектор.

Голова парламентської групи дружби з Україною вітає розширення тристороннього формату Румунія – Україна – Республіка Молдо-

ва та підкреслює, що четверте засідання цього трикутника, яке відбулося в Чернівцях, породило нові далекосяжні ініціативи зі значним потенціалом для стратегічного розвитку трьох країн. На його думку, не лише Україна, але й

Республіка Молдова потребує все більшої підтримки, особливо з боку Румунії, для продовження свого європейського курсу.

Депутат також підкреслив зростаючу роль парламентської дипломатії у двосторонніх відносинах між Румунією та Україною. Як голова парламентської групи дружби з Україною, пан Петрецький ініціював дискусії щодо встановлення конкретного робочого порядку денного зі своїми колегами у Верховній Раді та планує відвідати Київ, щоб визначити пріоритети співпраці у цій сфері.

Союз українців Румунії, який представляє Микола-Мирослав Петрецький, підтверджує свою роль важливого інституційного ресурсу у зміцненні румунсько-українських двосторонніх відносин та розвитку співробітництва в рамках тристоронньої співпраці Румунія – Україна – Республіка Молдова.

Джерело: www.uur.ro

Фото: www.mae.ro

Зустрічі в Києві для зміцнення двосторонніх відносин та підтримки європейського курсу України

22 серпня, в останній день візиту до України, члени румунської делегації на чолі з головою парламентської групи дружби з Україною Миколою-Мирославом Петрецьким, провели низку зустрічей з офіційними особами української держави, зокрема з головою Верховної Ради України Русланом Стефанчуком, головою Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті Віктором Єленським та заступником Міністра закордонних справ України Євгеном Перебийносом. Дискусії були конструктивними та стали важливим кроком у зміцненні партнерства між країнами, а також у просуванні спільних проєктів, спрямованих на досягнення конкретних результатів і зміцнення двосторонніх відносин у середньо- та довгостроковій перспективі.

Зустріч зі спікером Верховної Ради України Русланом Стефанчуком та українськими колегами з групи з міжпарламентських зв'язків із Румунією стала нагодою підкреслити важливість парламентської дипломатії у зміцненні двосторонніх відносин між Румунією та Україною через постійні консультації як на рівні керівництва законодавчих органів двох країн, так і через роботу профільних комітетів та груп дружби, що сприяють діалогу та взаємній довірі. Серед обговорюваних тем була співпраця в рамках Міжнародної кримської платформи та посилення міжпарламентського діалогу, зокрема у тристоронньому форматі Україна–Румунія–Республіка Молдова.

Під час зустрічі з головою Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті Віктором Єленським було обговорено питання забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин, наголошено на важливості захисту їхньої культурної, мовної та релігійної ідентичності. Було підкреслено роль румунської меншини в Україні та української меншини в Румунії як важливих мостів взаєморозуміння, що сприяють зміцненню двосторонніх відносин.

Микола-Мирослав Петрецький привітав зусилля України щодо вдосконалення законодавства у сфері захисту національних меншин та його при-

ведення у відповідність до європейських і міжнародних стандартів. Також він представив румунську модель захисту прав національних меншин, визнану на європейському рівні як одну з найбільш розвинених та збалансованих.

Під час зустрічі із заступником міністра закордонних справ України Євгеном Перебийносом було обговорено спільні зусилля зі зміцнення двосторонніх відносин до рівня стратегічного партнерства. Було підтверджено непохитну підтримку Румунією територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України, а також її європейського курсу в тандемі з Республікою Молдовою.

Делегація також провела зустріч із заступником міністра закордонних справ України Євгеном Перебийносом, під час якої було обговорено спільні зусилля щодо зміцнення двосторонніх відносин у форматі стратегічного партнерства. Було наголошено, що Румунія непохитно підтримує територіальну цілісність, суверенітет і незалежність України та залишається солідарною з українською державою та її народом перед обличчям російської військової агресії.

Микола-Мирослав Петрецький висловив тверду підтримку Румунією європейського курсу України у тісному тандемі з Республікою Молдовою, підкреслив важливість одночасного просування двох держав шляхом інтеграції до Європейського Союзу. Він наголосив, що розширення Європейського Союзу є стратегічною інвестицією в безпеку та стабільність регіону, що приносить прямі вигоди і для Румунії.

Члени делегації також підтвердили готовність Румунії поділитися досвідом, набутим у процесі європейської інтеграції, та підкреслили, що отримані уроки і кращі практики можуть підтримати інституційні реформи, зміцнити верховенство права та сприяти сталому розвитку в Україні, яка прагне приєднатися до Європейського Союзу.

Джерело: www.uur.ro

3 парламентської діяльності депутата МИКОЛИ-МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ГРОМАДЯН

Сталий розвиток сільських територій є одним із пріоритетів Миколи-Мирослава Петрецького як представника української меншини в Парламенті Румунії. Тому нещодавно він звернувся з письмовим запитом до Прем'єр-міністра Румунії Іліе Боложана щодо затримок у програмі подання проєктів для Місцевих ініціативних груп (GAL) по всій країні.

Проекти сільського розвитку в країнах Європейського Союзу відіграють ключову роль у підтримці соціальної, економічної та екологічної сталості сільських територій, співфінансуються Європейським сільськогосподарським фондом розвитку сільських територій (ЄСФРСТ) та національними бюджетами. У Румунії місцеві ініціативні групи (GAL) є основними промоутерами місцевого розвитку за допомогою підходу LEADER, що ґрунтується на залученні громади, інноваціях та співпраці.

Сьогодні понад 200 GAL активно сприяють трансформації сільських громад. Однак, згідно з орієнтовним графіком, сесії подачі проєктів мали б розпочатися ще наприкінці липня. На жаль, вони затримуються через невизначеність, пов'язану з розробкою Агентством з фінансування сільських інвестицій (AFIR) путівника з фінансування Пріоритетного напрямку 36 «Місцевий розвиток, підпорядкований відповідальності громад» (DLRC), що є частиною Стратегічного плану PAC на 2023-2027 роки.

За відсутності путівника, місцеві ініціативні групи не можуть встановити свої критерії оцінювання, а громадяни не можуть подавати свої проєкти. Цей глухий кут ризикує поставити під загрозу досягнення стратегічних цілей і негативно вплинути на цьогорічне фінансування.

Микола-Мирослав Петрецький запитав Іліе Боложана, яких конкретних і термінових заходів він вживає, щоб надолужити ці затримки і які рішення він розглядає, щоб запобігти повторенню такої ситуації в майбутньому.

Опори для ліній електропередач мають важливе значення для стабільності та безпеки електромереж, але в багатьох частинах країни старі та фізично зношені стовпи становлять значну небезпеку. Їх корозія та деградація знижують міцність конструкції, а багато з них вже не відповідають сучасним енергетичним вимогам. Заміна цих опор є не просто технічною необхідністю, а життєво важливою інвестицією в безпеку, енергоефективність та розвиток громад.

Ситуація з високовольними дерев'яними електроопорами на хуторі Григорець, що належить до населеного пункту Вишівська Красна Марамороського повіту, нещодавно була доведена до відома Миколи-Мирослава Петрецького в його депутатській приймальні. Ці стовпи не замінювали з 1992 року, коли вся місцевість була підключена до електромережі. Сьогодні багато з них перебувають в аварійному стані, що загрожує будинкам людей.

Наприклад, у безпосередній близькості від будинку Георгія Зерні стоять два дерев'яні високовольні стовпи з видимими ознаками пошкодження, які можуть впасти на будинок або на господарську будівлю, де утримуються тварини.

Після скарги до "Електрики" бригада виїхала на місце, але дійшла висновку, що стовпи "ще можуть прослужити кілька років", а тому вони не є пріоритетними для заміни. Крім того, Георгію Зерні сказали, що йому, можливо, доведеться перенести свою прибудову поруч з одним із стовпів, незважаючи на те, що стовп знаходиться на його приватній власності, а "Електрика" не платить ні орендну плату, ні якусь компенсацію.

Така ситуація є неприйнятною. Існує реальна і неминуча небезпека того, що пошкоджені стовпи впадуть, з ризиком відключення електроенергії, значних матеріальних збитків або навіть серйозних нещасних випадків, в той час як електропостачальна компанія відмовляється брати на себе відповідальність за усунення проблеми.

Тож Микола-Мирослав Петрецький звернувся з депутатським запитом до міністра енергетики Богдана-Груї Івана з проханням проінформувати його, чи проводиться національний моніторинг деградованих електроопор, що знаходяться під загрозою падіння і чи існує програма їх заміни, враховуючи їх важливість для громадської безпеки. Він вважає, що необхідно вжити термінових заходів для запобігання нещасним випадкам і проблемам, спричиненим старими стовпами.

Представник Союзу українців Румунії у Парламенті Микола-Мирослав Петрецький терміново звернувся з депутатським запитом до міністерки навколишнього середовища, водних ресурсів та лісів Діани-Анди Бузояну у зв'язку із серйозною ситуацією, спричиненою зсувом ґрунту, який стався 21 липня в селі Коштуй, комуна Вишня Рівня Марамуреського повіту.

У листі, надісланому до міністерства, депутат привернув увагу на неминучу небезпеку, яку становлять занедбані галереї колишньої соляної шахти Коштуй, вказуючи на те, що відсутність консерваційних робіт та систематичного моніторингу сприяла виникненню небезпечних геологічних явищ, таких як просідання, просочування та зрештою, зсуви ґрунту.

Зсуви ґрунту призвели до утворення кратера діаметром приблизно 30 метрів і глибиною від 10 до 15 метрів, що безпосередньо вплинуло на місцеву інфраструктуру та безпеку громадян. Сім осіб було евакуйовано, а рух на дорозі DJ186A було обмежено. Одне незайняте домогосподарство було оголошено в стані неминучої небезпеки.

Микола-Мирослав Петрецький просить міністерство повідомити, які термінові заходи планується вжити для стабілізації постраждалої території та запобігання поширенню зсувів, а також чи передбачається розробка конкретного плану моніторингу, консолідації та втручання, подібного до тих, що застосовуються в інших гірничодобув-

них районах, що перебувають у зоні ризику, таких як соляна шахта Прайд в повіті Гаргіта.

«Важливо діяти на ранній стадії, щоб запобігти трагедії. Захист життів, природної та культурної спадщини, а також місцевої інфраструктури має бути пріоритетом. Район Коштуй – це не тільки громада з глибоким корінням традиції видобутку солі, але й символ культурної ідентичності історичного Марамурешу. Ми не можемо дозволити байдужості перетворити цей символ на місце катастрофи», – наголосив депутат Микола-Мирослав Петрецький.

РОБОЧА ПОЇЗДКА ДО АРАДСЬКОГО, КАРАШ-СЕВЕРІНСЬКОГО І ТІМІСЬКОГО ПОВІТІВ

4-7 серпня представник української меншини в Палаті депутатів, голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький здійснив низку робочих візитів до повітів Арад, Караш-Северін та Тіміш, де зустрівся з представниками місцевих та повітових органів влади, шкільних інспекторатів та навчальних закладів, а також взяв участь у низці культурно-освітніх заходів.

Основною метою цих зустрічей було зміцнення співпраці між Союзом українців Румунії та місцевими органами влади, розробка спільних проєктів з регіонами України та Республіки Молдови, а також підтримка етнічних українських громад в Румунії.

В Арадї, Тімішоарі та Лугожі дискусії з головами повітових рад, мерами та віцємерами були зосереджені на розширенні румунсько-українського партнерства та використанні можливостей, які пропонують європейські програми, такі як INTERREG NEXT Румунія-Україна. Микола-Мирослав Петрецький підтвердив готовність СУР надавати технічну підтримку та експертизу у розробці та подачі транскордонних проєктів, спираючись на досвід, набутий у прикордонних повітах.

В економічному плані були представлені ініціативи Союзу щодо організації двосторонніх та тристоронніх економічних форумів, які вже сприяли створенню міцних партнерських відносин між діловими колами Румунії, України та Республіки Молдови.

Зустрічі з керівниками шкільних інспекторатів Караш-Северінського та Тіміського повітів, а також з представниками навчальних закладів були присвячені підтримці освіти українською мовою, підвищенню кваліфікації вчителів, розробці навчальних матеріалів та інтеграції учнів-біженців з України в інклюзивне середовище.

Було проаналізовано можливості розширення освітньої пропозиції шляхом створення нових навчальних груп та дитячого садка з українською мовою викладання в Тімішоарі. СУР підтвердив свою підтримку кращим освітнім програмам, курсам, олімпіадам та міжнародним обмінам.

У Караш-Северінському повіті голова СУР взяв участь у відкритті літнього табору «Відкриваймо Гірський Банат – румунсько-український міжкультурний обмін», проєкту, який об'єднав дітей з Румунії та України з метою сприяння взаємному пізнанню та розвитку двосторонніх відносин.

На всіх зустрічах Микола-Мирослав Петрецький підкреслив прагнення СУР залишатися надійним партнером місцевих та повітових адміністрацій, підтримувати єдність та згуртованість української спільноти в Румунії та просувати румунську модель захисту національних меншин на міжнародному рівні.

Він також підтвердив незмінну підтримку Союзом європейського курсу України та Республіки Молдови та інтеграції українських біженців у румунське суспільство.

ОГЛЯДАЧ

ПЕРШИЙ ДВОСТОРОННІЙ ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ВІЗИТ ДО УКРАЇНИ З ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ

Як голова парламентської групи дружби з Україною, у вівторок, 19 серпня, депутат Микола-Мирослав Петрецький розпочав перший двосторонній парламентський візит до України з початку повномасштабного російського вторгнення. До складу делегації румунського парламенту також увійшли заступник голови групи Йоан Балан та член групи дружби з Україною Крістіан Бріан.

Програма візиту розпочалася з відвідання міста Ізмаїл, де проживає сильна та активна румунська громада. Вибір цього місця для початку візиту не був випадковим, а підкреслював важливість, яку Румунія надає історичним, культурним та людським зв'язкам між двома країнами, а також громадам, які є живими мостами між нашими народами.

Під час зустрічей з представниками місцевої влади в Ізмаїлі депутат Микола-Мирослав Петрецький передав потужний сигнал солідарності з Україною та підтвердив послідовну позицію Румунії щодо непохитної підтримки суверенітету, незалежності та територіальної цілісності сусідньої держави в межах її міжнародно визнаних кордонів.

Водночас, він підкреслив відданість Румунії підтримці європейського курсу України та її зусиль з імплементації європейського законодавства. Він висловив своє тверде переконання, що розширення Європейського Союзу шляхом приєднання України та Республіки Молдови є стратегічною інвестицією, вигідною не лише для двох країн-кандидатів, але й для всього регіону, в тому числі для Румунії.

Микола-Мирослав Петрецький також відзначив чудовий рівень двостороннього співробітництва, який існує як на центральному, так і на регіональному рівнях. Є багато сфер, в яких Румунія та Україна можуть розвивати спільні про-

єкти та обмінюватися цінним досвідом, особливо в галузі освіти та культури, а також в інших секторах, які сприяють зміцненню зв'язків між нашими суспільствами.

Також, він зустрівся з ректором Ізмаїльського державного гуманітарного університету паном Ярославом Кічуком, з яким обговорив проекти,

присвячені розвитку вищої та передвищої освіти, а також зміцненню освіти рідною мовою в румуномовних школах Одеської області. Діалог також був спрямований на визначення найкращих шляхів інтенсифікації співпраці з румунськими університетськими центрами, зокрема, у сфері студентської мобільності, наукових досліджень та викладання.

З іншого боку, зустріч з представниками румунської громади в регіоні надала можливість обговорити основні проблеми, з якими стикається румунська громада. Діалог дозволив визначити конкретні рішення та шляхи, за допомогою яких румунська держава може ефективно підтримувати румунську громаду з метою збе-

реження її національної ідентичності, рідної мови та культурних цінностей, а також сприяти кращій інтеграції в соціальне, освітнє та економічне життя регіону.

Візит членів парламентської групи дружби з Україною є не лише вираженням солідарності Румунії з українським народом, але й підтверд-

женням ролі парламентської дипломатії як інструменту зближення та зміцнення відносин між двома сусідніми державами, які поділяють спільні цінності та бачення європейського майбутнього нашого регіону. Депутат переконаний, що прямий діалог і активна участь парламенту в побудові мостів довіри можуть зробити істотний внесок у зміцнення відносин між двома сусідніми державами.

«Дякую Посольству Румунії в Україні та пану Клаудіу Татару, виконуючому обов'язки Генерального консула Генерального консульства Румунії в Одесі, за їхню підтримку в організації та успішного проведення цього візиту.», сказав депутат на своїй сторінці у Facebook.

Парламент Румунії рішуче підтримує європейську інтеграцію України та Республіки Молдови

21 серпня члени делегації Групи дружби з Україною Парламенту Румунії на чолі з депутатом та головою Союзу українців Румунії Миколаю-Мирославом Петрецьким, разом із Александром-Віктором Мікулою, послом Румунії в Україні, зустрілися із заступницею Генерального директора Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції пані Вікторією Марчук.

Головними темами зустрічі стали прогрес України у переговорах про вступ до ЄС, зокрема підготовка до відкриття переговорних кластерів, а також підтримка Румунією європейського курсу України.

Румунська сторона підтвердила незмінну підтримку європейського шляху України, разом з Республікою Молдовою, відзначила прогрес України у впровадженні реформ та наголосила на підтримці якомога швидшого відкриття переговорів про вступ. У ході зустрічі було відзначено високу оцінку якості співпраці між дер-

жавою та організаціями громадянського суспільства щодо євроінтеграційних питань, зокрема у ході підготовки Плану заходів щодо захи-

сту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України. Румунська сторона також запропонувала свою експертну допомогу у сферах, де вона має значний досвід у впровадженні європейського законодавства.

Вікторія Марчук поінформувала румунських колег про стан готовності української сторони до відкриття переговорів про вступ, зокрема про перебіг скринінгу українського законодавства на відповідність праву ЄС, підготовку переговорних позицій України та Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС, майбутні правові та організаційні ініціативи, які покликані забезпечити необхідну швидкість процесу адаптації асquis ЄС та зробити його максимально прозорим.

Так само пані Вікторія Марчук подякувала Румунії за підтримку євроінтеграційного процесу України та готовність ділитися своїм досвідом на цьому шляху.

Джерело: www.uur.ro

Дорогі учні, вчителі та батьки!

Щоосені, з початком нового навчального року, ми переживаємо особливі хвилювання й надії, адже ця подія виходить далеко за межі звичайного святкування й перетворюється на справжнє свято освіти. Це день, коли ентузіазм дітей, що з палаючими очима заходять до класів, поєднується з упевненістю батьків, які завжди поруч, та відданістю вчителів, котрі своєю працею й покликанням виховують любов до знань і повагу до цінностей.

Освіта залишається найсильнішою підтримкою, яку ми можемо надати молодому поколінню. Для нашої української громади вона має особливе значення, а рідна мова є центром тяжіння, ключовим елементом нашої ідентичності, мостом між поколіннями та засобом, за допомогою якого ми виражаємо свою чутливість і приналежність. Це не просто навчальний предмет, а скарб душі, запорука того, що коріння й цінності, успадковані від наших предків,

будуть передані далі – у сучасних формах, але незмінними за суттю.

Союз українців Румунії наполегливо працює над підтримкою освіти рідною мовою, адже глибоко переконаний: лише зберігаючи й розвиваючи ідентичність, ми здатні сформувати вільну, гідну та добре підготовлену до майбутнього молодь. Ми забезпечуємо школи сучасним обладнанням, підтримуємо учнів стипендіями, транспортом і житлом, полегшуємо доступ до навчання у вищих навчальних закладах, а також відкриваємо нові можливості через організацію таборів, конкурсів та культурних заходів. Для вчителів ми проводимо конференції, круглі столи й курси підвищення кваліфікації, надаючи їм необхідні інструменти для успішного подолання сучасних освітніх викликів.

Усі ці зусилля ґрунтуються на переконанні, що українська мова та культура не обмежують, а навпаки – розширюють світогляд, адже утверджують молодь у власній ідентичності та водночас дають їй змогу автентично заявити про себе світові.

Дорогі учні, закликаємо вас плекати й розвивати рідну мову як справжній скарб, бачити в кожному уроці можливість, а в кожній перешкоді – сходинку до успіху. Дорогі батьки, дякуємо вам за довіру й підтримку, якими ви огортаєте своїх дітей. А вам, дорогі вчителі, висловлюємо глибоку вдячність за терпіння та відданість, з якими ви виховуєте майбутні покоління.

На початку цього нового шляху бажаємо вам плідного, натхненного й сповненого радості 2025-2026 навчального року. Союз українців Румунії залишається поруч із вами, відданим партнером школи та громади, переконаний, що лише через співпрацю й повагу до різноманітності ми зможемо збудувати краще майбутнє для наших дітей.

Бажаємо всім вам успіхів і радості у новому навчальному році!

**Від імені Ради СУР
Голова Союзу українців Румунії,
депутат Парламенту Румунії
Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ**

9-а НАЦІОНАЛЬНА НАРАДА ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ РІДНОЇ МОВИ ТА КУРСИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

У різноманітному суспільстві, яким є румунське, де традиції, мови та культури переплітаються і взаємодоповнюються, освіта відіграє фундаментальну роль у формуванні майбутніх поколінь. Вона є не лише процесом передачі знань, але й зв'язком між поколіннями, справжнім інструментом, за допомогою якого виховується повага, емпатія та солідарність. У цьому контексті навчання рідною українською мовою набуває особливого значення, адже воно є не лише основоположним правом, але й життєво важливою опорою для збереження культурної ідентичності та зміцнення громади.

Таким чином, Союз українців Румунії своїми постійними зусиллями постійно підтверджує відданість освіті, яка поважає й цінує різноманіття, надаючи українській спільноті необхідні умови для розвитку та утвердження культурних, ідентичних і демократичних цінностей. Адже рідна українська мова – це не лише засіб спілкування, а й міст між поколіннями, зв'язок, що єднає молодь із їхніми коренями, традиціями та історією, переданими від предків, надаючи їм водночас інструменти для самореалізації у глобалізованому світі.

Завдяки інвестиціям у сучасне обладнання, стипендіям, освітнім програмам і літнім таборам для учнів Союз українців Румунії підтримує як учителів, так і школярів, щоб кожне покоління могло будувати своє майбутнє, зберігаючи власну ідентичність. У цьому контексті заходи на кшталт «Національних нарад учителів української рідної мови та курсів підвищення кваліфікації» стають орієнтирними подіями, які об'єднують педагогів, фахівців та представників українських громад із Румунії, України та Республіки Молдови задля обміну досвідом, розробки педагогічних стратегій та підтвердження центральної ролі рідної мови в освіті.

26-28 серпня Союз українців Румунії організував на курорті Юпітер 9-ту Національну нараду вчителів української рідної мови та курси підвищення кваліфікації, одну з найважливіших подій, присвячених українській рідномовній освіті, яка

щороку збирає понад 100 вчителів з Румунії, України та Р. Молдови, об'єднаних спільною благодородною місією – зберігати, популяризувати та передавати українську мову та літературу майбутнім поколінням.

В офіційному відкритті заходу взяли участь голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький, радник з питань української меншини в Міністерстві освіти Мар'яна Біліч, заступники генеральних шкільних інспекторів Тіміського та Караш-Северінського повітів Сімо-

на-Екатеріна Бежан та, відповідно, Петру Бельчу, представники наукових кіл Румунії та України, спеціалізовані інспектори з питань української меншини з повітів Ботошани, Марамуреш, Сучава та Тіміш, члени Ради Союзу українців Румунії, а також вчителі рідної української мови, разом з представниками освітнього середовища з України та Республіки Молдови, учасники, які своєю

присутністю підтвердили важливість цього заходу як простору для діалогу, співпраці та обміну досвідом.

Цей захід ще раз продемонстрував важливість співпраці між українськими громадами Румунії, України та Республіки Молдови. Учасники мали можливість поділитися передовим досвідом, проаналізувати результати шкільних олімпіад і конкурсів, а також визначити інноваційні способи підтримки учнів-біженців та дітей із неблагополучних середовищ. Транскордонна співпраця, зміцнена завдяки цим зустрічам, створює передумови для розвитку спільних проєктів та для впровадження міжнародних освітніх стандартів у середовищі українських громад.

У своїх виступах учасники підкреслили важливість рідної мови в освіті, як інструменту для навчання учнів та як важливого елементу у збереженні, просуванні та передачі культури, ідентичності та традицій національних меншин, а також відзначили внесок Союзу українців Румунії у просування передового досвіду на міжнародному рівні, а також центральну роль вчителів та учнів, які є стрижнем системи освіти.

Під час заходу, перед початком конференції, відбулася презентація книги «Використання інтерактивних методів розуміння тексту в початковій школі», написаної Валентиною-Ларисою Петрецькою та виданої за фінансової підтримки Союзу українців Румунії. Книга представила увазі учасників сучасні та привабливі інтерактивні методи навчання, пропонуючи цінний інструмент для вчителів та всіх, хто залучений до процесу навчання дітей, демонструючи, як ці методи можуть полегшити розуміння текстів та розвиток навичок читання, починаючи з початкової школи.

Фабіан ПОПОВИЧ
Радник Союзу українців Румунії

(Продовження на 8 стор.)

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ РУМУНІЇ ВІДЗНАЧИЛИ 34-ТУ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Союз українців Румунії відзначив 23-25 серпня 2025 року 34-ту річницю Дня Незалежності України. Заходи відбулися у всіх філіях по всій країні, об'єднавши місцеві громади, біженців та офіційних осіб, щоб відзначити момент солідарності та надії в нинішньому контексті війни в Україні.

БУХАРЕСТСЬКА ФІЛІЯ

Члени Бухарестської філії СУР відсвяткували День Незалежності України разом з членами театральної групи «Фаворит» та багатьма українськими біженцями. Художня координаторка

Ліза Йонеску та режисерка Крістіна Джамала відкрили захід словами про важливість незалежності та про солідарність української діаспори. Програма включала історичні сцени, літературні фрагменти, художні моменти та свідчення біженців, створюючи простір пам'яті та спілкування. Захід поєднав у собі урочистість та культурне натхнення, сприяючи єдності та стійкості української громади в Румунії.

БОТОШАНСЬКА ФІЛІЯ

24 серпня в приміщенні Ботошанської філії відбулося святкування Дня Незалежності України за участі голови філії Віктора Семчука, віце-мера Киндешть та членів ансамблю «Весна».

Захід розпочався з виконання гімнів Румунії та України, після чого відбулися виступи про історичне та культурне значення цього дня, художні моменти та декламування віршів. Головним посланням події була єдність, пам'ять про героїв та передача культурних цінностей новому поколінню. Учасники ділилися спільними емоціями та цінностями, зміцнюючи зв'язок між місцевою та українською громадами. Учасники ансамблю «Весна» виконали пісні та вірші, натхненні творами Тараса Шевченка.

КАРАШ-СЕВЕРІНСЬКА ФІЛІЯ

Українська громада села Зоріле, комуни Копашиль, з емоціями та повагою відсвяткувала День Незалежності України, день, що має глибоке значення для всієї нації. Захід став символом солідарності, єдності та відданості фундаментальним цінностям та українській культурній ідентичності. Учасники підкреслили своє глибоке захоплення і повагу до України, навіть далеко за її межами, а також прагнення громади зберегти і передати майбутнім поколінням мову, традиції та культурні цінності нації. Святкування

стало не лише моментом колективної радості, але й актом підтвердження національної ідентичності в контексті мультикультурного європейського простору, підкресливши важливість солідарності та взаємоповаги між громадами.

ЯСЬКА ФІЛІЯ

Заходи, присвячені святкуванню Дня Незалежності України, були організовані й Яською філією СУР. 24 серпня програма, присвячена Дню Незалежності, розпочалася з промови голови Яської філії Даніеля Сердинчука. Були виконані національні гімни Румунії та України, після чого радник мера Ясс зачитав послання останнього. Також виступили представники українських біженців, які тимчасово оселилися в Ясах, а також запрошених з установ та організацій, у тому числі спільноти буковинських письменників з Яс. Друга частина програми надала гостям можливість переглянути матеріали під

гаслом «Моя Україна» і завершилася літературно-музичною програмою, присвяченою цій події. Вона включала поезію українською та румунською мовами, а також виступ вокального колективу будинку офіцерів м. Яси.

МАРАМОРОСЬКА ФІЛІЯ

У своєму приміщенні в місті Сігету Мармаціей Марамуреська філія організувала круглий стіл, тематичні кінопокази та читання віршів дітьми біженців. У святкуванні взяли участь лідери

української громади, члени СУР, вчителі Педагогічного ліцею ім. Тараса Шевченка, співробітники філії та українські біженці. Програма розпочалася з виконання гімнів Румунії та України, після чого відбувся круглий стіл, виступи зі словами солідарності, презентація PowerPoint, присвячена Дню Незалежності, читання віршів дітьми біженців, а також показ тематичного фільму. Захід підкреслив важливість цього дня, нагадавши про історію, ідентичність і боротьбу українського народу за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність.

САТУ-МАРСЬКА ФІЛІЯ

Сату-Марська філія Союзу українців Румунії організувала святкову церемонію, в якій взяли участь етнічні українці, біженці, які тимчасово оселилися в Сату-Маре, а також численні представники місцевої влади та громадянського су-

спільства. Захід відкрила голова філії Ірина Люба Горват, яка підкреслила мужність українського народу у відстоюванні своєї незалежності перед обличчям російської агресії. Зі словами подяки та солідарності виступила депутатка Вишківської міської ради Жанна Микитюк, а заступник голови філії Михайло Гава вшанував пам'ять загиблих героїв. Захід завершився покладанням вінків та квітів до пам'ятника поета Тараса Шевченка, підкресливши єдність та взаємну підтримку між Румунією та Україною.

(Продовження на 8 стор.)

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ РУМУНІЇ ВІДЗНАЧИЛИ 34-ТУ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

(Продовження із 7 стор.)

ОФІС У КОНСТАНЦІ

У Констанці захід відбувся біля Стовпа Миру, що навпроти парку Тебекерієй, і був присвячений місцевій громаді етнічних українців та українських біженців. Організатори підкреслили, що метою заходу було не лише згадати історію України, але й висловити солідарність з цінностями української держави та прагнення до

миру. У заході взяли участь близько 25 осіб – члени української громади, представники інших етнічних меншин та місцеві чиновники. Подія розпочалася зі гімнів Румунії та України у виконанні баритона Юліана Брату та української співачки Анастасії Єрмакової. Представники місцевої адміністрації та етнічних меншин виступили з вітальними промовами, підкресливши роль

української громади та символізм українського прапора. Захід завершився покладанням квітів до Стовпа Миру українським героєм Романом Проніним на знак поваги та солідарності.

ТІМІСЬКА ФІЛІЯ

Тіміська філія СУР відзначила День Незалежності України в будинку культури українців, організувавши круглий стіл за участю представників місцевої та повітової влади, неурядових організацій, вчителів та українських біженців. Голова філії Марія Сабо-Кондрей підкреслила важливість збереження незалежності та суверенітету України, а також зусилля СУР, спрямовані на інтеграцію біженців та популяризацію рідної мови. Захід продовжився концертом та декламуванням віршів, що підкреслило важливість освіти, культури та солідарності між громадами.

ТУЛЬЧАНСЬКА ФІЛІЯ

Тульчанська філія СУР також організувала захід з нагоди святкування Дня Незалежності України, який відзначив 34-ту річницю незалежності сусідньої держави. Подія підтвердила солі-

дарність української громади в Румунії з українським народом та сприяла популяризації культурної ідентичності. Захід розпочався з виконання гімнів Румунії та України і продовжився офіційними виступами організаторів та гостей. У святкуванні взяли участь представники місцевої влади та національних меншин повіту. Хвилина мовчання в пам'ять за загиблими героями, концертна програма та виставка традиційних предметів віддали данину стійкості українського народу та відзначили багатство українських традицій.

Джерело: www.uur.ro

9-а НАЦІОНАЛЬНА НАРАДА ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ РІДНОЇ МОВИ ТА КУРСИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

(Продовження із 6 стор.)

Присутні вчителі обговорили важливість безперервної професійної підготовки та використання сучасних педагогічних методів, зокрема цифрових, щоб зацікавити учнів і полегшити розуміння української мови та літератури. Педагоги поділилися досвідом, інноваційними стратегіями та інтерактивними техніками, підкресливши свою ключову роль у збереженні освітньої досконалості та у формуванні міцної культурної ідентичності учнів.

Після презентації книги відбувся круглий стіл на тему «Українська мова – основа безперервності існування української спільноти в Румунії», під час якого було висвітлено численні аспекти освітнього процесу з предмета «Рідна мова - українська мова та література», зокрема, проаналізовано результати шкільних олімпіад, конкурсів, вступу до вищих навчальних закладів та перспективи розвитку української мови в Румунії. Учасники проаналізували результати, отримані на шкільних конкурсах, олімпіадах та іспитах у 2025 році, вступ до україномовних ліцеїв, іспит на атестат про повну середню освіту та перспективи подальшого навчання у ВНЗ, підкресливши важливість ґрунтовної підготовки для підтримки освітньої досконалості.

Інша важлива тема круглого столу була пов'язана з нормативно-правовою базою на 2025-2026 навчальний рік, включаючи структуру навчального року, комісії з розробки шкільних програм, шкільні програми та підручники, національні конкурси та положення Закону № 198/2023 про освіту мовами нацменшин. Учасники, посадовці та шкільні інспектори, підкреслили внесок Союзу українців Румунії в організацію олімпіад, конкурсів та шкільних таборів, а також у міжвідомчу співпрацю з українськими установами, сприяючи обміну передовим досвідом та надаючи постійну підтримку вчителям.

Заключна частина дискусій була присвячена вдосконаленню вчителів та розвитку культурної ідентичності учнів: учасники обговорили шляхи вдоско-

налення освітнього процесу через державну політику та освітні програми, використання сучасних методів та стратегій у цифрову епоху, підвищення кваліфікації вчителів, викладання фахових дисциплін рідною мовою та інтеграцію українських учнів-біженців. Водночас учасники обговорили перспективи рідної мови в Румунії, стажування та вакансії, а також освіту та ідентичність у транскордонному контексті, підкресливши вирішальну роль української мови у збереженні етнічної та культурної ідентичності, важливість співпраці між вчителями з Румунії та України, важливість підвищення якості освіти та забезпечення безперервності освіти для майбутніх поколінь.

Особливим моментом заходу стало підписання протоколу про співпрацю між Хустською спеціалізованою школою та Центром інклюзивної освіти ім. Константина Пуфана у Тімішоарі – транскордонне співробітництво, в рамках якого обидва заклади об'єднують свої зусилля для підтримки дітей, які потребують уваги, розуміння та адаптованих ресурсів.

Протягом багатьох років Союз українців Румунії довів, що підтримка учнів та педагогів не обмежується лише організацією подій. Завдяки проектам, таборам, олімпіадам, стипендіям і забезпеченню шкіл сучасними технологіями Союз безпосередньо сприяє підвищенню якості навчального процесу та збереженню культурної ідентичності. Така діяльність створює для учнів безпечне та стимулююче середовище, в якому вони можуть розвивати академічні, соціальні й культурні компетентності, готуючись бути активними громадянами різноманітного суспільства.

Різнорічністю тем та обміном думок цього року зустріч освітян вкотре продемонструвала важливість рідної української мови як елементу ідентичності та згуртованості спільноти, підтвердивши, що лише завдяки співпраці, залученню та обміну передовим досвідом можна зміцнити сучасну систему освіти. Союз українців Румунії залишається відданим і надійним партнером українських вчителів та освіти рідною українською мовою.

Такі події, як Національні наради, ще раз підтверджують, що рідна мова – це не лише інструмент спілкування, а й основа культурної та освітньої безперервності української громади. Завдяки участі педагогів, інституцій та учнів Союз українців Румунії робить вагомий внесок у зміцнення сильної ідентичності, здатної пристосовуватися до сучасних викликів і водночас відкривати нові можливості для молоді, зберігаючи традиції, цінності та живий дух української громади для прийдешніх поколінь.

Сім партнерських угод підписано на міжнародній конференції, організованій СУР

27-29 серпня Союз українців Румунії організував міжнародну конференцію «Стратегії покращення діяльності органів місцевого державного управління та посилення транскордонного співробітництва Румунія – Україна – Республіка Молдова», масштабний захід, який зібрав понад 100 учасників, серед яких були посадовці, місцеві обранці та експерти з Румунії, України та Республіки Молдови.

Центральною подією конференції стало підписання семи угод про співпрацю між органами

- Мерія Бистрий, Марамороський повіт (Румунія) – Богданська територіальна громада Закарпатська область (Україна);

- Мерія Ульми, Сучавський повіт (Румунія) – Більче-Золотецька територіальна громада, Тернопільська область (Україна);

- Мерія Извоареле Сучавей, Сучавський повіт (Румунія) – Іване-Пустенська територіальна громада, Тернопільська область (Україна);

- Пішкотьська місцева рада, Сату-Марський повіт (Румунія) – Іршавська територіальна гро-

Румунія – Україна – Республіка Молдова» забезпечила основу для конструктивного діалогу та обміну кращими практиками між представниками місцевих та центральних органів влади, відкриваючи нові можливості для спільних проєктів та сталого співробітництва. Під час робочих сесій обговорювалися ключові теми для зміцнення місцевих адміністрацій та регіонального партнерства: боротьба з мовою ворожнечі та сприяння соціальній згуртованості в багатоетнічних громадах, активізація транскордонного співро-

місцевого самоврядування Сату-Марського, Сучавського та Марамороського повітів Румунії і Закарпатської та Тернопільської областей України:

- Мерія Ремет, Марамороський повіт (Румунія) – Буштинська територіальна громада, Закарпатська область (Україна);

- Мерія Ремет, Марамуреський повіт (Румунія) – Богданська територіальна громада Закарпатська область (Україна);

- Мерія Бистрий, Марамороський повіт (Румунія) – Буштинська територіальна громада, Закарпатська область (Україна);

мада, Закарпатська область (Україна).

Ці угоди ставлять чіткі цілі: зміцнення довгострокових дружніх відносин, обмін досвідом у сфері державного управління, посилення економічного, культурного, освітнього та соціального співробітництва, а також розробка спільних проєктів з освоєння коштів з європейських фондів для модернізації інфраструктури та підтримки процесу відбудови України.

Конференція «Стратегії покращення діяльності органів місцевого державного управління та посилення транскордонного співробітництва

бітництва в рамках Спільних операційних програм Румунія-Україна та Румунія-Республіка Молдова 2021-2027, підвищення ефективності державних закупівель та видатків органів місцевого самоврядування, гарантування прав національних меншин в державному управлінні, підвищення прозорості адміністративних процесів та покращення комунікації з громадянами.

Захід підтвердив роль Союзу українців Румунії як промоутера транскордонного співробітництва та розвитку багатоетнічних громад у регіоні.

Джерело: www.uur.ro

До Царства Викладачів відійшла КЛИМЕНТИНА СЕРДИНЧУК

(2 березня 1947 – 14 липня 2025)

Відбуття людини у безмежні простори всесвіту охоплює нестерпною скорботою родину, якій вона належить, та глибоко засмучує тих, котрі були їй друзями, колегами, сусідами, близькими чи далекими знайомими, оскільки такі душевно-болючі випробування є незаперечним доказом того, що людина це суспільне ество, що визначає себе тільки у відношенні до свого ближнього.

Пані Климентину – так звали її всі негостинці і не тільки – шанував, любив та поважав зокрема, найвагоміший суспільний складник Негостинської спільноти: **її бувші учні**, а їх десятки-десятки поколінь.

Пекуча вістка про кончину на 78 році земної подорожі **Пані Климентіни Сердинчук** боляче здригнула Негостину, бо від учнівського до найстаршого віку, всі збагнули непоправну втрату виїмкового викладача, невтомного педагога, щирої колеги, доброї сусідки, надійного друга і не в останній мірі незрівняної матері та бабусі, вірної дружини. Це не тільки упав листок із Древа Життя нашої громади, це зламалась золота гілка цього Древа.

*Кельтські мудреці – друїди називали гілку омели (рум. Vâsc) **золотою гілкою**, яка поєднує земне та Божественне, бо вірили, що вона має цілющі властивості та оберігає від зла, а раз у сто років пускає золоту гілку.*

Зовсім не перебільшено удостоювати викладача званням золотої гілки, отже, подібно їй, викладач щорічно дарує плоди своїх знань та виховного уміння все новому й новому поколінню школярів спільноти в котрій працює, включаючи таким чином майбутню людину в гармонійний взаємовплив всіх складових Всесвіту, включно людського.

Народилася **Климентіна** 2 березня 1947 року у місті Брашові, в сім'ї Климентіни та Константина Онофреїв. Іменували новонароджену по імені матері, також Климентіною, ім'я яке походить від латинського «*клеменс, клементіс*» що означає «*ніжний, милосердний, поблажливий*». Мальовничі краєвиди околиці Брашова напевно додали свого чару уродження якостям її внутрішнього ества, викохавши в ній особливу ніжність, терпеливість і стійкість, а насамперед чутливість краси – чи то слова, чи звуку, чи форми та кольорів, чи ставлення до ближнього. Остання, вважаю, то була домінуючою рисою її особистості. Її звичай постійно вибачатися перед ближніми впливав саме із тієї глибокої людяно-

сті, закарбованої назавжди в душі відповідним родинним та шкільним вихованням. Цей найцінніший скарб **Климентіна** передала вповні своїм синам Данієлу та Лівію.

Початкову школу почала у Брашові, а з переходом родини до м. Бучеча Ботошанського повіту з п'ятого класу вступає до місцевої школи, де продовжує навчання і в ліцеї вищезазначеного міста.

З 1966 року поступила на факультет румунської мови та літератури Сучавського Педагогічного Інституту, де окрім отримання вищої освіти по фаху викладача, доля сприяла їй пізнати і подружитись з Віктором Сердинчуком, студентом на факультеті математики того ж самого вищого закладу. Одружилися вони зараз після закінчення факультету, знаменної дати 23 серпня 1969 року.

Працювали викладачами у школі м. Бучеча Ботошанського повіту, а згодом, з 1975-го року, отримавши постійні місця роботи, улаштувалися у Негостині, рідному селі Віктора, у його отчому домі, де прожили разом понад 50 років.

Всевишній ошчасливив їх двома синами, Данієлом та Лівію, а вони в свою чергу подарували родичам двох потомків, Данієл – внучку Отілію, а Лівію – внука Резвана, помноживши у стократ життєву радість батьків.

Особисто, мав за честь працювати разом у Негостинській школі з **Климентіною** та Віктором від 1990 року аж до виходу на пенсію, і їхнього, і мого. Як викладач, **Пані Климентіна** визначилась, окрім солідних фахових знань,

відповідних підходів методики та педагогічних умінь, основною рисою викладача – любов'ю до дитини-школяра. Перевіряючи постійно робочі зошити учнів, вона часто, нібито жартуючи, говорила: *Я перевіряю одночасно і роботу учня, і мою викладацьку!..* Будучи філологом, тобто любителем слова, **Пані Климентіна** була обдарована таїною пробудження і плекання любові до слова у душі і в душі своїх учнів, голов-но до красивого слова, до того, що творить красоту не тільки літературного твору, а насамперед красоту людської душі. Погане слово почуте між учнями, як то буває на жаль, у перервах, її боліло гірше за будь-яку фізичну біль.

Викладала **Пані Климентіна** румунську і французьку мови. Щодо останньої, потрібно наголосити на рідкісній здібності її викликати любов до мови шляхом музики і не тільки. Для мене непоборним прикладом є мої діти, Себастьян і Діана, котрі, завдяки її викладацькій здібності, стали викладачами французької мови. Ось якими словами вшановує Себастьян **святу пам'ять викладачки Климентіни**:

«Хоча я щосили намагався знайти відповідні слова та проектувати свої спогади в безперервне сьогодення, від мого найранішого дитинства і до того моменту, коли викладачка Клементіна обережно і делікатно посадила в мені перші зерна любові до французької мови, я не міг сказати чи написати нічого, що хотів би. До сьогодні, коли я випадково, чи скоріше не випадково, пригадав якоесь оповідання «Дідусь» румунського письменника Барбу Штефанеску Делавранчі, мої очі навернулися на сльози від запитань, які онуки ставили своєму дідусеві: «Дідусю, скажи будь-ласка, куди відходять журавлі, коли вони відходять?»

«У царство журавлів – відповів дідусь, хитро-мудро усміхаючись».

І ніби раптом усі спогади, пов'язані з викладачем, вірним другом батьків моїх, людиною, яку я любив та цінував, почали розгортатися, як у дитячому фільмі – спочатку крізь слайди зі спалахами, забарвленими посмішками спогадів, потім, як у фільмі, в якому я сподівався, що катушка не скоро зламається, а плівка не порветься...

Тільки що з невідомої мені причини Царству Викладачів потрібна була пані Климентіна..., напевно потвердити перше J'AI ME (Я ЛЮБЛЮ)... І вона пішла, бо там, у Царстві Викладачів – пані Афтанасій та Люба Іванчуки, Дмитро Аріч, Дмитро Куява, Микола та Сільвія Майданюки, Євгенія Серединчук, Клавдіна Григораши, Іван Фрасенюк, Іван Кідещук, та багато інших негостинських викладачів, потребували ніжності, доброзичливості, ентузіазму пані Клементіни...

Від Пані Климентіни я вперше почув Шарля Азнавура... Звідти, з Царства Викладачів, це звучить як „Hier encore“..(Ще учора...)

*Я, звідси, з-за столу, де пишу, хочу підняти два пальці, попросити вашого дозволу і сказати Вам: **ДЯКУЮ, моя дорога ПАНІ КЛИМЕНТИНО!!!...»***

І ми Тобі уклінно дякуємо за твою плідну викладацьку працю, за Твою щирю дружбу, за Твою палку любов до слова, яке творить Людину в Людині!...

Хай Бог береже тебе у Небеснім Царстві Викладачів!

Земля Тобі пухом і пером!

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

Союз Українців Румунії на XXI-му випуску Міжкультурного Фестивалю ProEtnica у Сігішорі

Цього року на ProEtnica – Міжкультурному фестивалі у Сігішорі, Союз Українців Румунії був представлений різноманітними культурними заходами: стендом із книжками та виданнями СУР, ансамблями музики й танцю, інструментальною музикою, окремими артистами, театром і презентацією книги.

У перший день фестивалю на центральній сцені площі фортеці виступив ансамбль Галацької філії СУР „Ясниця” (Веселка), створений із біженців, що походять з Одеської області, Україна. Вони принесли на сцену фестивалю ProEtnica зворушливе й глибоке послання, пов’язане з надією, стійкістю та культурною ідентичністю. Їхній виступ підкреслив не лише художню якість ансамблю, але й символічну силу культурної присутності у часи кризи. Перед вдячною публікою учасники ансамблю подарували автентичний емоційний досвід – міст між стражданням і надією, між корінням і новими початками. Їхня участь у ProEtnica була не лише мистецькою подією, але й формою утвердження ідентичності та життєстійкості громади.

Після цього на сцені виступив ансамбль „Рибалка”, вокальна група, представницька для організації с. Крішан Тульчанської філії СУР. Створений у 1970 році, цей колектив присвятив свою діяльність збереженню й передачі майбутнім поколінням українського етнічного репертуару, характерного для села Крішан. На сцені ProEtnica „Рибалка” подарував публіці виступ, сповнений щирості й автентичності. Виконуючи різноманітний репертуар, група принесла не лише світські та народні мелодії, але й живу розповідь про традиції, ідентичність і спільноту. Це був культурний святковий момент і водночас підтвердження українського коріння у контексті румунського розмаїття.

Після зворушливих виступів ансамблів „Ясниця” та „Рибалка”, сцена на площі фортеці пе-

ретворилася на простір театральної рефлексії завдяки українському театру „Іван Франко”, який представив виставу „Бухарест – Чуліца”, написану Михайлом Гафієм Трайстою та поставлену Лізою-Марією Йонеску. Ця вистава принесла в центр уваги публіки лаконічну й глибоку історію. Театральна постановка збагатила культурне різноманіття фестивалю та довела, що українська культура в Румунії виявляє себе також через наратив, текст і драматичну інтерпретацію. Цей мистецький момент сприяв посиленню міжкультурного діалогу, пропонуючи глядачам можливість відчувати театр як інструмент роздумів про ідентичність, міграцію та сільські простори.

Серед яскравих моментів першого дня фестивалю був також виступ ансамблю „Козачок” Союзу Українців Румунії, філії Сучава, організація Балківці, який зачарував публіку традиційним танцем, сповненим енергії та барв. Глядачі відгукувалися з ентузіазмом, аплодуючи в такт музиці та прохаючи повторити деякі віртуозні моменти. Атмосфера була святковою, енергія танцівників передавалася до сердець глядачів. Виступ ансамблю „Козачок” із Балківців, Сучава, на ProEtnica 2025 став однією з найяскравіших демонстрацій румунської багатокультурності. Завдяки видовищним крокам і автентичним костюмам танцівники принесли на сцену фестивалю живий дух українських традицій, подарувавши публіці незабутній момент.

На другий день XXI-го Міжкультурного фестивалю ProEtnica письменник Михайло Гафія Трайста представив свою книгу «Герої ніколи не вмирають» – документальне видання, присвячене пам’яті 155 українських письменників і журналістів, загиблих у війні в Україні. Подія відбулася у Бароковій залі Ратуші, у рамках Літературного салону фестивалю.

«Наш обов’язок – зберегти їхню пам’ять живою. Вони більше

не можуть писати, але ми можемо говорити від їхнього імені», – зазначив автор перед аудиторією. Презентація книги органічно вписалася у дух ProEtnica, фестивалю, присвяченого утвердженню ідентичностей і міжкультурному діалогу. Цим літературним актом знову було доведено, що література є інструментом солідарності, здатним передавати універсальні цінності: гідність, стійкість і правду.

Серед відзначених моментів цього дня був також виступ скрипальки Ніколети Грінь та її батька, талановитого найіста Николая Гріня. Вони подарували публіці музичний момент великої чуттєвості й віртуозності. Кришталевий звук скрипки

Ніколети гармонійно поєднався з теплими тонами наї, створивши для слухачів неповторний звуковий досвід. Репертуар включав твори з української традиції, переаранжовані у спосіб, що підкреслює як мелодійну красу фольклору, так і діалог між двома інструментами.

У рамках третього дня Міжкультурного фестивалю ProEtnica 2025 публіка мала нагоду почути зворушливий концерт у виконанні Сіміни Марії Колопельняк, яка представляла Союз українців Румунії, філію Марамуреш. Вона представила репертуар традиційних українських пісень, виконаних щиро й з великою чутливістю.

Концерт став моментом, сповненим емоцій та автентичності, який гідно підкреслив присутність української громади на ProEtnica 2025.

Степан ТРАЙСТА
Фото автора

Про рідних

Такі спогади стосуються моїх: діда, баби і тата, Николая Чернівчана. Я була ще дуже маленькою, тому навіть не маю прямих джерел, а лише ті, котрі мені були переказані. Першою померла баба Тетяна, яка була паралізована. Не могла вже виразно виромовляти слова. Тим, котрі пробували спілкуватися з нею, змогла відповідати лише невиразно, наприклад: “Біда, ‘виси!”, що мало означати: “Біда мені, дивиси!”

І від діда Саня Чернівчана зберігаю переказану веселу пам’ятку, мою не зовсім доброзичливу відповідь на його жартівливі спроби, щоб якось зайти в бесіду з дворічною внучкою. Дід удавав, що не бачить мене і починав ніби бідкатися такими словами: “Ой, ой, що я маю робити, бо нема мої Вальоркі!”

Тому що такі спроби часто повторялися, дитина не кожен раз прислухалася до них з належною увагою. Відповідала рідко і то ще й різким тоном, ніби хотіла дорікати дідові, що його старання вже стали нудити її. Тому відповідь звучала досить неввічливою: “Та я гезди!”

Баба померла таки після свого нещастя, але і дід пішов з життя незадовго, тобто через три роки, коли і до Балківців дійшла епідемія тифу. Це було у 1944-ому році. Саме тоді находився вдома і мій тато, який прибув додому у коротеньку відпустку, але вже не міг повернутися, не лише через закон, а й тому, що захворів і він на тиф. Люди старалися стати на поміч потерпілим, тому перевели їх до школи, де були заповнені майже усі класні зали. Тато пізніше розказував, що відчував після того, коли спала дуже висока гарячка. Перше його запитання було таке: “А неньо де?”

Тоді йому не сказали жалісну правду, бо не годилося. Відповіли, що його батька вже перенесли до другого залу.

Тому що бабине ім’я було єдиним у селі, мого батька всі називали Коцьом Тетянин. Так було доки почалася Друга Світова війна. Наше село знаходилося на лінії фронту, тому був виданий наказ про обов’язкову евакуацію Балківців до Негостини. Там ми перебули два роки на Стілі, тобто на вулиці, яка виходить на Цісарську дорогу до Серету.

Повернувшись додому, нас всіх дуже вразили ознаки дворічної відсутності: на нашій передхаті виросла трава, а то ще й якісь бур’яни забуйніли. Та мені, чотирирічній дівчинці, таке щось було на радість. Я почала весело бігати по тій змінній передхаті і навіть збирала кві-

точок. Те, що врізалися в пам’ять, було незрозуміле почуття смутку, чому мої родичі так недобре сприймали мою невинну втіху, бо я здивовано почула чийсь нарікання: “Та є тут чим ще й тішитися?!”

Їх погано вражало ще багато іншого: у хаті стіл був порубаний бардичкою. З поду повикидали усі татові книжки, нагромаджені у міжвоєнні роки, коли він ще мріяв стати студентом. При дорозі було зрубано на окопи сім ялинок, з тих, яких закупив панотець для церкви. Обминули лише одну, ту що росла біля криниці, ймовірно через те, що була ще мізерною на зріст. (Тепер вона ще є, виросла високою та буйною. Це та ялиця, від якої прощалася і моя баба перед своїм відходом.) У стайні, замість наших конфіскованих коней, знайшлася пара якоїсь сибірської породи, набагато нижчі, дивної масті. Переважав коричневий колір, але зміщений з рожево-червоним та ще й з білим та сірими плямами. Коні відрізнялися ще й тим, що повільніше рухалися по дорозі. Наші балківчани не могли мати добре око на таке, тому і стали бити сміх. Змушені все оббігати по дорозі наш віз, їм подобалося неприязно вигукувати: “Ану, кивайсь, Кікяно!”

Так згодом те рідкісне бабине ім’я перетворилося на прізвисько, бо люди змінювали його пом’якшенням звуку “т” на “к”.

Незадовго прізвисько для кобили перенеслося і на мене, а потім і на сестру Марічку. Маленькими, ми дуже довго сприймали його болючим та несправедливим, але згодом стали і ми привикати. Час минав, я виростала і все більше років перебувала далеко від рідного села: п’ять років у Бухаресті для навчання, інших два роки на Мараморощині для учителювання. У село з’являлася рідко, тому багато людей вже не впізнавали мене, тому не раз запитували: “А ти чія будеш?” Та при таких нових обставинах я в вже пробувала боронити себе від болючого прізвиська і посилялася на більше пристигне ім’я моєї баби, яке їй дісталася після смерті чоловіка Ливона. То ж я завжди з гордістю відповідала, що я внука баби Ливонки. Людям відразу ставало ясно, тому всміхалися до мене приязно. Так продовжувалося і до сьогоднішнього дня. Ось ще одна з причин, чому мені так часто любилося писати про свою бабу по мамі, котру, то речі, мені пощастило дуже добре пам’ятати і так сильно любити.

Те перше непристигне прізвисько ми так і не змогли ніколи уникнути, бо навіть і тоді, коли зустрічалися з односельчаними далеко від Балківців, наприклад, у Італії, до мене звичайніше так зверталися: “Я впізнаю тебе: ти – Вальорка Кікянина, так?”

Те, що я змогла би ще додати вже тепер, є те, що прізвисько вже віддавна перестало бути болючим.

Валерія ШОВКАЛЮК

Презентація роману Михайла Трайсти в Бухарестській філії СУР

1 серпня, в приміщенні Бухарестської філії СУР, відбулася особлива літературна подія, сповнена емоцій та культурної значущості – презентація роману «Між коханням і смертю» Михайла Трайста у перекладі на румунську мову.

За ініціативою Лізи-Марії Йонеску – координаторки художніх колективів «Едельвейс» та «Едельвейс Поесіс», а також театральної трупи театру ім. Івана Франка – публіка була запрошена на презентацію роману «Між коханням та смертю».

Написаний українською мовою і відзначений у 2016 році премією Спілки письменників Румунії, роман Михайла Гафії Трайсти знову привернув увагу читацької публіки завдяки виходу румунського перекладу, здійсненого Степаном Крістіаном Давідом Трайстою. Нове видання, що побачило світ у 2025 році, вийшло друком за підтримки Союзу українців Румунії.

Захід відкрили перший заступник голови СУР Богдан Мойсей та радник СУР Фабіан Попович, які підкреслили важливість цього моменту в українському культурному житті.

Про роман та його літературну долю щиро й проникливо поділилися своїми думками критик Траян Кірікуце, перекладач Степан Крістіан Давід Трайста та сам автор, Михайло Гафія Трайста.

Захід зібрав численну аудиторію. До нього долучилися члени Бухарестської філії, письменники, актори, а також журналісти.

Джерело: www.uur.ro

Міжнародний день захисту дітей – історія та сучасність (I)

Якщо сьогодні природа подарувала теплий сонячний день, то радісно стає подвійно – тому що в перший день літа в багатьох країнах відзначається Міжнародний день захисту дітей (International Children's Day).

Перше червня нагадує нам, дорослим, про величезну відповідальність за наших дітей, за їхнє життя та здоров'я. Забезпечення дітям комфортних умов для розвитку, можливості реалізувати свої таланти та здібності, спрямування всіх зусиль на те, щоб діти були щасливими – наш прямий обов'язок.

Історія цього свята дуже цікава та незвичайна. Протягом століть вона набувала актуальності, сенсу та важливості.

Як свідчать історичні факти, Міжнародний день захисту дітей – це одне із найстаріших міжнародних світських свят. Ідея відзначати перше свято, присвячене дітям, що нагадує сучасний День захисту дітей, з'явилася майже два століття тому. У 1857 році американський пастор – так називається глава християнської громади в протестантизмі – Чарльз Леонард (м.Челсі) у Массачусетсі вперше провів спеціальну службу для дітей, яка припала на другу неділю червня. У ті часи до дітей ставилися як до маленьких дорослих, які мають якомога раніше почати працювати і приносити користь суспільству. Період безтурботних ігор був коротким: у 7–10 років хлопці з бідних сімей починали працювати, а у 15–16 років вже могли створювати сім'ї. Однак не всі дорослі схвалювали такий порядок речей. Починання Чарльза Леонарда викликало в них інтерес – так і з'явилася традиція присвячувати дітям особливий день. Цей день Леонард назвав Днем троянди, потім його перейменували на Квіткову неділю та, нарешті, на День захисту дітей.

Новий стимул, що привернув увагу до проблеми захисту дітей дала Перша світова війна. Саме війна та економічні труднощі позбавили багатьох дітей доступу до освіти, залишили без батьків та піклування, змусили важко працювати, щоб прогодувати себе, а деякі навіть вирушили на фронт. Після закінчення війни у 1918 році десятки тисяч малолітніх опинилися на межі злиднів. Невдовзі після цих подій ідею особливого офіційного свята, присвяченого дітям та їх правам, почали дедалі частіше обговорювати у суспільствах різних країн. Так, наприклад, у 1919 році британка Еглантайн Джебб, яка разом із сестрою Дороті Бакстон допомагала у боротьбі з голодом та злиднями, заснувала у Лондоні Фонд порятунку дітей. Вважається, що саме Джебб прийшла ідея створити першу у світі декларацію про захист прав дітей. Завдяки цьому вже у другій половині 19

століття і діти, і дорослі поступово стали отримувати більше прав.

Після Другої світової війни з'явилися нові міжнародні організації, які мали на меті подбати про благополуччя тих дітей, хто втратив батьків і житло у воєнні роки. Вони гостро поставили питання про захист прав, збереження здоров'я та благополуччя усіх дітей світу. З цього приводу у 1949 році в Парижі відбувся конгрес жінок, на якому прозвучала клятва про невпинну боротьбу за забезпечення міцного миру як єдиної гарантії щастя дітей. Міжнародна демократична федерація жінок ухвалила рішення про започаткування Міжнародного дня захисту дітей і ухвалила відзначати його 1 червня. Урочистості відбулися в 51 країні світу. З того часу свято стало щорічною подією у багатьох країнах.

Але поряд із численними історичними фактами, пов'язаними з організацією та створенням свята для дітей, багатьох цікавить питання: «Чому Міжнародний день захисту дітей вирішили відзначати саме 1 червня?». За однією з вер-

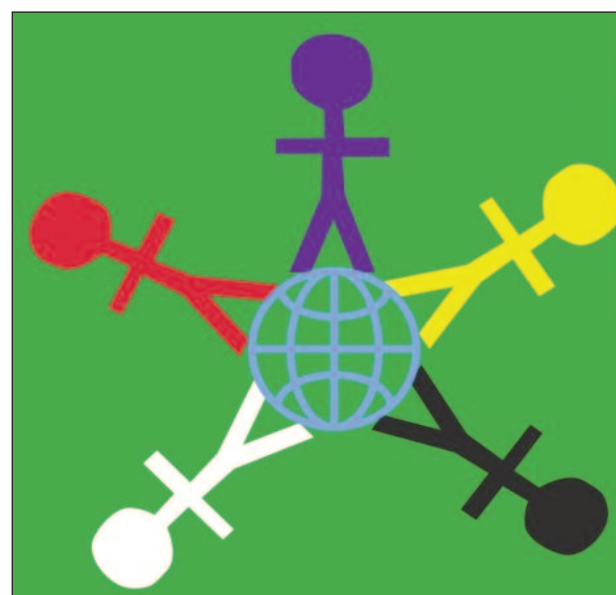
сій, у 1925 році Генеральний консул Китаю в Сан-Франциско зібрав групу китайських дітей-сиріт і влаштував для них святкування Дуань-у цзе (Фестивалю човнів-драконів), дата якого якраз припала на 1 червня. Завдяки щасливому випадку, день збігся і з часом проведення «дитячої» конференції в Женеві. Таким чином історія Дня захисту дітей бере початок у 1925 році, коли на Всесвітній конференції з питань благополуччя дітей у Женеві обговорювалося питання захисту дітей.

Мета свята – привернути увагу громадськості до проблем дітей, їхніх прав на життя, здоров'я, освіту та захист від насильства та експлуатації.

Міжнародний день дітей має прапор. На зеленому тлі, що символізує зростання, гармонію, свіжість та родючість, навколо знака Землі розміщені стилізовані фігурки – червона, жовта, синя, біла та чорна. Ці людські фігурки символізують різноманітність та терпимість. Знак Землі, розміщений у центрі, – це символ нашого спільного будинку.

Хоча День захисту дітей – міжнародне свято, 1 червня його відзначають не в усіх країнах світу. Наприклад, як і в Україні, саме ця дата стала святковою у Болгарії, Румунії, Естонії, Латвії, Вірменії, Казахстані, Китаї та В'єтнамі. У США свято за традицією посідає другу неділю червня.

У багатьох європейських країнах Всесвітній день дітей припадає на 20 листопада. Дата з'явилася цього дня на честь підписання Декларації прав дитини у 1959 році та Конвенції про права дитини у 1989 році. Саме з цих причин у

Франції, Німеччині, Італії, Індії та інших країнах з ініціативи ООН відзначають Всесвітній день дитини (World Children's Day).

Крім 1 червня та 20 листопада деякі країни відзначають національні свята дітей. Наприклад, у Мексиці День дитини (Día del Niño) випадає на 30 квітня. У Японії 3 березня відзначають Хінамацурі, тобто свято дівчаток, а 5 травня – Кодомо-но хі, традиційне свято хлопчиків.

Декларація прав дитини є головним документом у світі, де перераховано, чим мають бути забезпечені маленькі громадяни всіх країн. Її ухвалила Організація Об'єднаних Націй. У ньому зазначено, що на права дітей не повинен впливати їх колір шкіри, мова, чи релігія; всі вони мають право на безкоштовну початкову освіту, а для гармонійного розвитку їм потрібні розуміння та любов.

Міжнародний день захисту дітей відзначають промовами, дискусіями про права та благополуччя дітей, проводять благодійні акції та безліч масових, розважальних та культурних заходів для дітей. Від спортивних змагань, у яких приймають участь навіть батьки до театральних вистав, нових дитячих художніх фільмів і телепередач.

Але День захисту дітей – це не лише веселе свято для самих дітей, а й нагадування суспільству про необхідність захищати права дитини, щоб усі діти росли щасливими, навчалися, займалися улюбленою справою та в майбутньому стали чудовими батьками та громадянами своєї країни.

(Продовження у наступному номері)

Лариса НЕЧАЄВА
професор Одеського національного університету

УКРАЇНСЬКІ ГРЕКО-КАТОЛИКИ ЗІБРАЛИСЯ В КАЧІЦІ НА СВЯТО УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Свято Успіння Пресвятої Богородиці, яке відзначалося в Українській Греко-Католицькій Церкві в Качіці, зібрало разом вірян і служителів вівтаря в атмосфері і духовної єдності, наповненій богословською глибиною і емоціями зустрічі з сакральністю цього великого свята. Вважаючись одним з найважливіших свят, присвячених Пресвятій Богородиці, день 15 серпня для греко-католиків, православних і римо-католиків є нагодою вшанувати ту, яка через смиренність і віру стала Матір'ю Спасителя і покровителькою всього світу.

Літургійні події в Качіці розпочалися ввечері напередодні свята вечірнею, Параклісом Пресвятої Богородиці та освяченням води, які підготували душі вірян до великої радості святкового дня. День Успіння був відзначений низкою літургійних моментів, сповнених глибокого змісту. Зранку Акафіст Пресвятої Богородиці відкрив низку молитов, а потім о 9:00 відбулася літургія румунською мовою, а о 10:30 – українською. Відповіді на службу українською мовою давав об'єднаний хор з Качіки та Майдану, який своїм співом додав урочистості та емоційності святам урочистостям.

Головним богослужителем був вікарій Василь Колопельник з Марамороської Греко-Католицької Єпархії, оточений численними священниками з Сучавського та Марамороського повітів, що стало знаком єдності та спільності духовенства. Разом з о. Колопельником на вівтарі служили о. Іонуц Урсуляк, парафіяльний священник з Качіки та протоієрей Буковинської Греко-Католицької Протоієрафії, о. Ілля Венечук з Кампулунга-Молдовенеск, о. Василь Попович із Серета, о. Іван-Василь Волощук із Радівців, о. Стойка Василь із Садеу-Бродіни, о. Павло Бойчук із Полян, о. пенсіонер Микола Ніколаїшин, а також диякон Лучіан Гренюк.

Особливо зворушливим моментом було причащення вірян, особливо дітей парафії, які вперше прийняли Святе Причастя, переживаючи хвилини глибокої радості та хвилювання, що знаменують початок духовного життя. Проповідь отця Іллі Венечука, сповнена повчань і закликів до віри, підкріпила послання надії і довіри до заступництва Божої Матері для всіх, хто звертається до неї зі смиренністю і любов'ю.

Наприкінці літургії процесія зі Святим Таїнством навколо церкви додала особливого світ-

ла святу. Віруючі, в молитві та співі, оточили дім Господній, публічно виявляючи свою віру і вдячність Богу та Пресвятій Богородиці. Об'єднаний хор з Качіки-Майдану дав концерт релігійних пісень українською мовою, поглибивши атмосферу молитви і надавши художнього вираження відданості громади.

Представники української громади з околиць зібралися, щоб разом з головою місцевої організації СУР в Качіці Овідієм Ткачем взяти участь у цьому великому святі. Усі присутні віряни були запрошені до братерської трапези, організованої за підтримки Сучавської філії Союзу українців Румунії.

Джерело: www.uur.ro

ДУХОВНИЙ ВЕЧІР У ПОЛЯНАХ

1 серпня, в приміщенні місцевої організації Поляни Союзу українців Румунії, відбувся особливий культурний захід «Духовний вечір, присвячений Святому Пророку Іллі Тесвітянину», за активної участі молоді громади.

За місцевою традицією, вони виконали українські пісні, присвячені Святому Пророку, а потім реалізували картини з його зображенням. Вечір завершився зворушливим моментом: юна учасниця прочитала уривки з життя Святого та чудеса, які він звершив, що додало розуміння та близькості до його вчень.

Святий Ілля Тесвітянин, якого вшановують 2 серпня, відомий у християнській традиції як чудотворець і той, хто приносить дощ у посушливі часи, часто зображується як той, хто про-

літає небом на колісниці з вогняними колесами. У народних віруваннях він вважається посеред-

ником між людьми і Божеством, а також приносителем сильних бур.

Згодом навколо цього дня сформувалося безліч звичаїв і вірувань. У минулому в цей день не працювали, дотримуючись порядку великих православних свят. Деякі забобони говорили, що не можна їсти яблука, щоб не накликати град. У багатьох районах жінки приносили до церкви поминальні дари для покійних – фрукти, хліб або інші плоди господарства – а рослини, такі як базилік, збирали, освячували і сушили, щоб потім використовувати як ліки.

Інші давні звичаї включають роздавання яблук дітям, збір нового меду пасічниками, одягненими в святкове вбрання, та його дегустацію на знак достатку. Сьогодні багато з цих звичаїв набули нових форм, але духовна суть свята залишається: пам'ять про святого, який був зразком віри, мужності та сили для християн.

Джерело: www.uur.ro

ШЛЯХ ВІРИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В МІЛІШІВЦЯХ

З ініціативи Бриндуші Писларі, голови місцевої організації Союзу українців Румунії, 3 серпня було організовано захід з глибоким духовним та ідентичним змістом – документальну поїздку до Яс, в якій взяли участь 40 членів громади.

Програма включала участь у Святій Літургії, що відбулася в монастирі Хадимбу, село Мироняса Яського повіту, важливому місці право-

славного паломництва, відомому чудотворною іконою Божої Матері з Немовлям. Відвідування цього монастиря подарувало учасникам моменти роздумів, молитви та духовного зміцнення, що є надзвичайно важливим для такої глибоко релігійної громади, як українська.

Згодом група зупинилася в Митрополичому соборі в Ясах, де вклонилася мощам Святої Параскеви, покровительки Молдови та Буковини. Ці хвилини роздумів зміцнили зв'язок між вірою, традицією та етнічною приналежністю.

Джерело: www.uur.ro

«СЕРПЕНЬ ВТОМИ НЕ ЗНАЄ = все збирає, припасає!» (I)

Серед місяців року саме серпню належить особлива роль, адже протягом року селянин-хлібороб працює на останній місяць літа, бо від того, як защедрив врожай, залежать статки і добробут селянина. І не дарма кажуть: «Один серпневий день цілий рік годує».

Окрім слова «серпень», яке походить від давнього знаряддя праці – серпа, збереглися й інші оригінальні назви місяця: *жнивонець, спасівець, хлібчол, зорячник (пора дозрівання зерна), городник*. Зрозуміло, що усі вони пов'язані з господарською діяльністю та з процесом збирання врожаю. Як пише видатний етнограф В. Скуратівський: «Одна справа – виростити врожай, а інша – вчасно зібрати збіжжя».

Чи не найзнаменніша подія сільськогосподарського року – це збір зернових культур, тобто жнива. Як відомо, в більшості областей України вони проходять саме в серпні. Але у Південних бесарабських степах, де панує значно тепліший клімат, що сприяє швидкому визріванню рослин, збір зернових культур відбувається наприкінці червня – в першій половині липня.

Крім зернових, у серпні вистигає городина, або як кажуть жителі Української Бесарабії градина (від рум. *gradină* – «город»), баштанні рослини (кавуни й дині), наливаються фрукти на деревах у садах та виноград на базі (бага – діал. слово «виноградник»). І тому серпень є немовби апофеозом радості селянина з плодів своєї діяльності!

І хоча збір врожаю й вимагає тотальної фізичної віддачі, все ж серпень насичений своїми «перепочинковими днями», на які припадають значущі свята!

Так, за старим стилем, **2 серпня**, а нині через реформи в Православній церкві України **20 липня**, українці відзначають одне з великих свят – **свято Іллі**, найбільшого пророка Старого Заповіту. Він був Богообраним задля того, щоб завернути ізраїльтян в істинну віру. Будучи ще юнаком, Ілля поселився у пустелі, проводячи дні в молитвах і дотримуючись суворого посту. І забрав його Господь живим на небо у вогняній колісниці. Саме Ілля разом із Мойсеєм через 900 років постане перед Ісусом Христом на горі Фавор.

Прообразом Іллі в слов'ян був Перун – покровитель грому та блискавок, а також сівач озимого посіву, про що й співається в зимових щедрівках на Василя:

*Ходить Ілля на Василя,
Носить пугу житяную;
Куди махне – жито росте,
Жито, пшениця і всяка пашниця!*

Під час громовиці казали, що Ілля у вогняній колісниці їде й калачі везе або метає стріли в нечисту силу. І якщо раптом загорялася від блискавки копиця соломи чи навіть будівля, то люди вірили, що не можна погасити те, що запалив Бог. А тому в негоду запалювали свічку й читали

молитву. Особливими властивостями володіє й дощова вода, зібрана цього дня – вона рятує від напастей. А той, хто змокне в Іллін день під дощем, цілий рік буде мати відмінне здоров'я!

Як і належить на свята, в цей день заборонялося працювати, а особливо купатися у водоймищі, «бо на спині верба росте».

Також на Ілля був цікавий звичай дохристиянського характеру, коли жінки до схід сонця йшли на город в одній сорочці й стискали головку капусти, приказуючи: «Святий Ілля, складай головки тугі та білі так, як я!».

Ритуали-подяки Сонячному Богові за щедрі дари літа – плоди, яблука, овочі, фрукти й ягоди, мед тощо, які було прийнято освячувати, побутували ще в античній Греції, Римі, Малій Азії та Єгипті, а в наших предків – ще з часів Трипільської доби, тобто з кін. VI – поч. III тис. до н. е. А до нас дійшли великі свята **Маковей та Спаса**.

1 серпня (а раніше **14 серпня**) ми відзначаємо **Маковей** або, як ще кажуть, **Перше Спаса**, а за церковною традицією – **День Семи братів Мучеників Маккавеїв**: Авіма, Антоніна, Гурія, Єлеазара, Євсевона, Аліма та Маркела, їх матері Соломії та учителя Єлеазара, котрі у 166 р. до н. е. очолили повстання за віру в Єдиного Бога і були жорстоко покарані.

В цей день господині готують квіткове суцвіття, до складу якого входять різні квіти й рослини: чорнобривці та айстри, соняшники, чебрець, васильки, гвоздика, рута, любисток і м'ята, колоски пшениці, і, головне, великі голівки маку. Ранком разом з цим запашним букетом прихожани рушають до церкви, щоб освятити його і зберігати на покуті за образом аж до весни, як помічне зілля. Цей квітковий запашний мікс вважали корисним для вагітних, породіль, малих дітей і усіх, хто заслабне. Якщо раптом захворіла свійська тварина, її годували засушеними квітами, окурювали, поїли відварами з трав. Свячене зілля кидали у криницю, щоб посвятити воду.

Із цього маковейського букетика також висмикували окремі види рослин, кожна з яких має магічно-лікувальні властивості та призначення:

- васильки – від запою, внутрішнього жару; з них роблять кропильце, яке мочають у свячену воду, освячують молодят на весіллі, проводжаючи у довгу шлюбну путь; кроплять гостей на родині і хрестинах (бабуся мочає васильки у вино і бризкає на простягнуті жіночі руки: скільки насіння з василька впаде, стільки й дітей буде в цієї жінки); закладають у труну, проводжаючи людину в останню путь;
- з чорнобривців та васильків роблять відвар і купують хворих дітей, а особливо помічною така купіль була при жовтянці;
- сухі квіти дівчата вплітали на весняне свято Благовіщення до своїх кіс, щоб не випадало волосся;
- м'яту, мелісу, чебрець а також васильки використовували для ушляхетнення напоїв – узвару, варенухи, а на Бесарабії готувався ритуальний напій на Проводи (через тиждень після Великодня) – медок;
- мак – символ плодючості та оберіг від зловорожих сил, а тому застосовувався в найрізноманітніших обрядах протягом всього року; макові голівки кладуть під подушку дитині, що страждає безсонням, а зерном обсіпають корів, які нещодавно отелилися – «щоб теляткам не було ніякої порчі».

(Продовження у наступному номері)

Анастасія ВАСИЛІВНА ЄРМАКОВА

Випускниця Київського національного університету імені Тараса Шевченка Кафедра фольклористики; дослідниця народної культури Південної Одещини

8-ий ВИПУСК ЛІТНЬОЇ ШКОЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Офіційне відкриття

Голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у відкритті 8-ї Літньої школи для українських дітей у Балківцях. Захід, присвячений розвитку мовних навичок з рідної української мови та стимулюванню творчості українських дітей, другий рік поспіль має міжнародний характер, завдяки присутності групи учнів з Чернівців.

Цьогорічний захід, в якому взяли участь понад 100 учнів, організовано у партнерстві з Сучавською повітовою радою, Сучавським шкільним інспектором, Чернівецькою районною радою, Педагогічним фаховим коледжем ЧНУ ім. Ю. Федьковича, Балківською восьмирічною школою та примарією.

У своїй вступній промові Микола-Мирослав Петрецький наголосив на важливості цієї літньої школи в процесі навчання молоді, висловивши переконання, що інвестування в молодь – це інвестиція у власне майбутнє громади. Він підтвердив, що СУР залишається постійним партнером заходу, завжди підтримуючи освіту як молодих українців з Румунії, так і з України.

Водночас Микола-Мирослав Петрецький наголосив на тому, що вже восьмий рік поспіль українське село Балківці влітку стає справжнім центром освіти українською мовою, об'єднуючи учнівську молодь з Румунії та України, а також відданих своїй справі вчителів.

З цієї нагоди Микола-Мирослав Петрецький підтвердив зобов'язання підтримувати освіту українською мовою, як від імені Союзу українців Румунії, так і на парламентському рівні, висловивши свою вдячність за плідну співпрацю з партнерськими установами, зокрема церквою, школою та повітовою адміністрацією. «Лише у тісній співпраці ми зможемо побудувати майбутнє для нашої молоді, а вона, у свою чергу, може зробити свій внесок у формування кращого суспільства», – наголосив голова Союзу українців Румунії.

Він також підкреслив важливість цього заходу в контексті збереження та увічнення української мови, культури, традицій та звичаїв, які об'єднують та визначають елементи громади. Водночас голова Союзу українців Румунії наголосив на важливій ролі підтримки, яку надає Румунська держава та інституційні партнери у збереженні ідентичності та цінностей української громади.

На заході також були присутні: голова Сучавської філії СУР, інспектор Ілля Саучук, генеральний секретар Сучавського повіту Петру Танасе, мер Балківців Петро Кідеша, віцемер Йонуц Плекан, директорка школи Міхаєла Пінтріжел, священники Даніель Петрашук, Космін Куку та Йоан Кірстан, представники Чернівецької районної ради та Педагогічного фахового коледжу Чернівецького університету ім. Юрія Федьковича Ада Гурська, викладач-методист Педагогічного коледжу ЧНУ ім. Ю. Федьковича, представниці Чернівецької ОДА Ірина Катан та Ольга Каптар, голова Балківської місцевої організації СУР Петро Шойман, радник СУР Фабіан Попович, а також численні вчителі української мови.

* * *

Понад 100 українських дітей з 21 по 25 липня 2025 року взяли участь у 8-ій Літній школі, освітньо-культурному проєкті, що вже став традиційним. Захід був організований під гаслом «Українська мова у світі дитинства», пропонуючи учасникам комплексний досвід подій, спрямованих на зміцнення рідної мови та традицій громади.

Ініційований головою Сучавської філії Союзу українців Румунії Іллею Саучуком, проєкт був впроваджений у партнерстві з Сучавською повітовою радою, Чернівецькою районною радою (Україна), Сучавським повітовим шкільним інспектором, балківською восьмирічною школою, Сучавським національним коледжем ім. Міхая Емінеску, Педагогічним фаховим коледжем Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а також за підтримки мерії.

Протягом п'яти днів діти брали участь в інтерактивних заходах, спрямованих на збагачення словникового запасу української мови та ознайомлення з традиційними ремеслами, майстер-класах з вишивання, читання, малювання та народних казок. Під керівництвом Анки Штюбіану, робоча група була доповнена вісьмома курсантами педагогічного фахового коледжу з Чернівців, які брали активну участь у проведенні майстер-класів.

Шкільний двір перетворився на край дитинства і творчості, де ігри, танці та пісні викликали усмішки і ентузіазм. Один день був присвячений мистецтву, діти читали казки з українського фольклору, які вони перенесли на сцену з надзвичайною чуйністю і талантом.

Тиждень завершився незабутньою екскурсією Сучавським повітом, із зупинками в Меморіальному будинку Чіпріана Порумбеску, Білій церкві в Баї та Музеї вод у Фелтічень. Це була нагода відкрити для себе місцеві краєвиди та дізнатися більше про історію регіону.

Фінальний момент, під назвою «Незабутня історія», запропонував батькам та гостям виставку робіт дітей та виставу, сповнену емоцій, яка завершилася флешмобом, проведеним разом із гостями з України.

Літня школа в Балківцях і цього року стала більше, ніж освітнім проєктом – це був живий урок про ідентичність, співпрацю, традиції та радість спільного навчання. Казковий тиждень, який назавжди залишиться в серцях усіх учасників.

Виховна екскурсія «Дослідники природи»

20 серпня 18 дітей з української громади вирушили в пішу виховну екскурсію на природу під керівництвом голови місцевої організації СУР с. Кривий Івана Рекала (заступник голови СУР) та пані Адріани Рекало, секретаря організації.

Метою заходу було наблизити дітей до краси навколишнього середовища та стимулювати їхній командний дух за допомогою поєднання ігор, досліджень та навчання.

(Продовження на 18 стор.)

«Українська мова у світі дитинства»

Урочисте відкриття Літньої школи в Балківцях відбулося з виконанням гімнів Румунії та України, після чого священники громади, отці Данієл Петрашук, Космін Куку та Йоан Кирстан благословили учасників. Серед почесних гостей були депутат Микола-Мирослав Петрецький, голова СУР, Ілля Саучук, голова Сучавської філії СУР та інспектор з питань української меншини, Петру Тенасе – генеральний секретар Сучавської повітової ради, Юліан-Петру Кідеша – мер Балківців, Йонуц Плекан – заступник мера, Міхаєла Пінтріжел – директорка балківської школи, Ада Гурська та Оксана Чибирик – викладачки Педагогічного фахового коледжу ЧНУ ім. Ю. Федьковича, Ірина Катан та Ольга Каптар – представниці Чернівецької районної ради, а також інші представники СУР та місцеві вчителі.

Робоча група, очолювана Анкою Штюбіану, об'єднала вчителів гімназійної школи – Петра

Феліцію Григораш, Аліну Фрасенюк, Аліну Гарасим'юк, Аліну Жакота, Віоріку Боднареску, Міхаєлу Піцук, Аліну Штефанаке – і колег з України, серед яких також працювали вісім студенток педагогічного профілю.

Програма п'яти насичених днів поєднала навчання, творчість і відкриття. У перший день «Усмішки літа» подвір'я школи наповнилося дитячим сміхом і рухливими іграми. Другого дня, під темою «Мова моєї бабусі», діти освоювали вишивку, ремесла й традиційні орнаменти, вплітаючи в роботу історії старших. «Наша мова – пісня і колір». Третій день став святом музики, танцю та живопису, коли зали перетворилися на імпровізовані виставки. Четвер – «Казки, сказані мовою серця», – подарував уча-

сникам театралізовані читання та сценки за українським фольклором, а частина груп вирушила у пізнавальну екскурсію історичними місцями. Останній день «Незабутня історія», зібрав у яскравій виставці дитячі роботи та святковий концерт з поезіями, піснями й танцями, завершений флешмобом разом з українськими гостями, після чого відбулася екскурсія визначними місцями Сучавського повіту.

Літня школа в Балківцях стала більше ніж освітньою ініціативою – вона стала мостом між поколіннями та країнами. Діти отримали нові знання, гордість за свою культуру і друзів по обидва боки кордону. Учителі збагатили власний досвід завдяки обміну методиками з колегами з України, а взаємна підтримка посилила професійні й людські зв'язки. Завдяки Союзу Українців Румунії та його підтримці навчання рідною мовою ця подія ще раз довела: коли є

Шоймана, Данієлу Пишля, Крістіну Кідешу, Діану Фрасенюк, Лідію Даскалюк, Лакраміору Григорчук, Міхаєлу Пінтріжел, Родіку Шойман,

любов до традицій та відданість справі, можна створити простір, де діти вчаться з радістю, а вчителі працюють із натхненням, залишаючи в серцях усіх учасників теплі спогади на все життя.

Делія МАРТІНЯК
Фото авторки

Табір для українських дітей

Союз українців Румунії організував з 23 по 28 серпня V-й «Табір для українських дітей» – освітній проект, присвячений просуванню української мови, культури та традицій.

Цього року табір об'єднав понад 350 дітей та молоді з Румунії, України (включно з біженцями) та Республіки Молдови, учнів, які відзначилися особливими результатами на олімпіадах та шкільних конкурсах. Програма поєднувала розважальні заходи з майстернями, присвяченими українським традиціям та культурі, заохочуючи обмін досвідом та дружбу між учасниками.

Цей захід, який став щорічним, окрім того, що є моментом відпочинку наприкінці канікул, є простором, де переплітаються виховання, дружба та традиції, нагодою відкрити для себе красу української культури та створити спогади, які залишаться назавжди.

Джерело: www.uur.ro

Вокальний гурт «Веселка» на Днях села Менештур, у повіті Арад

На запрошення мерії села Вінга вокальний гурт «Веселка» місцевої організації Союзу українців Румунії у Вінзі з радістю взяв участь у Днях села Менештур.

Захід став чудовою нагодою для просування українських традицій та культури в атмосфері свята та гарного настрою, подарувавши глядачам автентичні народні пісні та артистичні виступи, які сподобалися всім присутнім.

Місцева організація СУР у Вінзі висловлює щире подяку мерії Вінги за запрошення та відкритість до мультикультурних цінностей, які збагачують життя місцевих громад. Також вітаємо гурт «Веселка» за чудовий виступ та внесок у успішне проведення заходу.

Арадська філія Союзу українців Румунії і надалі підтримуватиме такі ініціативи, що зміцнюють міжетнічні зв'язки та сприяють культурній самосвідомості української меншини в Румунії.

Джерело: www.uur.ro

Культурна діяльність СУРУ

(Продовження із 16 стр.)

На маршруті діти відкрили таємниці лісу та навчилися орієнтуватися за допомогою природних орієнтирів, таких як сонце або дерева. Перерви перетворилися на справжні майстерні знань, де обговорювалися рослини, тварини та роль кожного в захисті природи.

Захід супроводжувався інтерактивними іграми та завданнями на співпрацю, такими як «Скринька зі скарбами» та орієнтувальні естафети, які подарували учасникам багато гарного настрою та енергії. День завершився біля багаття, де учасники поділилися враженнями та розмірковували про важливість поваги до природи.

Похід виявився повноцінним досвідом неформального навчання: рух на свіжому повітрі, нові відкриття, вправи на співпрацю і, головне, радість від спільних незабутніх моментів на лоні природи.

Літні майстерні «Кроки до світла» для дітей з Качіки, Майдану та Рунку

Між 28 липня і 9 серпня греко-католицька громада Качіка-Майдан-Рунку пережила особливий досвід, завдяки організації першого випуску літніх майстерень «Кроки до світла». Ініціатива належала отцю Іонуцу Урсуляку, пароху церкви в Качіці та протопопу Буковинського греко-католицького протопопіату, який разом із філією Союзу українців Румунії зумів подарувати дітям час навчання, ігор та спілкування в незабутній атмосфері.

Протягом двох тижнів понад 20 дітей з парафій Качіки, Майдану і Рунку відкрили для себе красу канікул, проведених по-іншому, поєднуючи виховні заходи та духовне виховання з іграми та відпочинком. Атмосфера була радісною та енергійною, діти були оточені молодими волонтерами з парафії, відданими та ентузіастичними, які щодня супроводжували їх та допомагали. В рамках літніх майстерень відбувалися катехизація та біблійні студії, завдяки яким діти глибше пізнали віру, а також тематичні ігри та заходи на свіжому повітрі, які розвинули їхній командний дух та стимулювали творчість.

Фінал був відзначений довгоочікуваною екскурсією до міста Радівці, яка стала нагодою разом відкрити для себе нові місця та зміцнити дружні стосунки, що склалися під час заходів. Відвідування зоопарку було найочікуванішим моментом, що викликало цікавість, здивування та ентузіазм, залишивши дітям спогади, які будуть ще довго живими.

Майстерня «Браслет дружби» зібрала дітей Тімішоари на майстер-клас захоплення ручною роботою

У першій половині серпня представники Тіміської філії Союзу українців Румунії дали старт серії творчих майстерень для дітей. Заходи відбулися в декількох населених пунктах повіту і мали на меті стимулювання творчості, збереження традицій та сприяння взаємодії між дітьми української громади.

Перша акція в рамках цієї програми відбулася в будинку Культури українців у Тімішоарі та

була скоординована головою місцевої організації Міхаєлоу Бумбук, яка з цієї нагоди підготувала стенд з браслетами, зібраними з різних куточків світу, надавши учасникам можливість приміряти їх та дізнатися про символіку цих особливих аксесуарів, які носять не тільки жінки, а й чоловіки.

Майстерня «Браслет дружби» зібрала не тільки дітей, що належать до української етнічної громади в цьому районі, а й дітей-біженців з України, які разом із сім'ями тимчасово оселилися в цій частині країни.

Спеціальним гостем цього майстер-класу була Надія Кирилук, українка з-за кордону, яка з пристрасі та бажання передати українські традиції навчила дітей виготовляти цей аксесуар і дарувати його друзям.

Окрім створення рукодільних виробів, захід став нагодою для спілкування, культурного обміну та зміцнення почуття приналежності, надавши дітям дружню та інклюзивну атмосферу. Ці творчі гуртки для дітей підтримуються Союзом українців Румунії, який сприяє збереженню та просуванню традицій, а також інтеграції та гармонійному розвитку дітей з українських громад країни.

Літня екскурсія для учнів з Арджелу

Посередині серпня 16 учнів восьмирічної школи с. Арджел, Сучавського повіту, отримали незабутній досвід під час екскурсії, організованої з ініціативи проф. Черасели Чорней, за під-

тримки Сучавської філії Союзу українців Румунії. 16 серпня для цих дітей стало справжнім святом, нагодою відкриттів та спільної радості.

Екскурсія розпочалася з відвідин Купалень Фіга, де учні провели кілька годин у басейні.

Для багатьох з них цей досвід був першим, нагодою розважитися та поспілкуватися. Веселість дітей, ігри у воді та час, проведений разом, безсумнівно, залишаться живими надовго.

На зворотньому шляху маршрут включав зупинку в місті Ватра-Дорней, де учні могли помилуватися красою гірського курорту і зробити особливу зупинку в нещодавно відреставрованому Казино. Візит мав також виховний характер, надавши дітям можливість відкрити для себе культурну пам'ятку національного значення, яку вони змогли сприйняти не лише як вражаючу будівлю, а й як свідчення минулого.

Екскурсія була задумана як нагорода за працю та результати, досягнуті учнями протягом попереднього навчального року, а також як заохочення до їхньої участі в житті школи та громади. Цим жестом вчителі та організатори хотіли донести до дітей, що праця, серйозність та участь винагороджуються і визнаються.

Підтримка, надана Сучавською філією Союзу українців Румунії, була надзвичайно важливою для проведення цієї події, продемонструвавши відданість організації вихованню та молоді громади. Завдяки таким ініціативам діти мають можливість відпочити та розважитися, а також отримують цінні життєві уроки, відкриваючи для себе красу місць нашої країни та важливість бути частиною єдиної громади.

«Українські казки через кіно» у Вишівській Долині

16 серпня, в приміщенні місцевої організації Союзу українців Румунії у Вишівській Долині, відбувся культурний захід «Відкрий для себе українські казки через кіно», ініціатива, покликана висвітлити красу та різноманіття українських традицій, відображених на великому екрані.

Захід, координований пані Марічікою Шорбан, зібрав 15 учасників у теплій і дружній атмосфері. Покази фільмів і документальних стрічок відкрили вікно в звичай, історії та справжнє життя українських громад.

Дискусії після перегляду перетворили зустріч на справжній культурний діалог.

Таким чином, місцева організація СУР у Вишівській Долині підтверджує свою роль промотора солідарності, єдності та міжкультурного діалогу.

Джерело: www.uur.ro

Виховання – є засвоєння хороших звичок (Платон)

Літня школа у восьмирічній школі Балківців 21-25 серпня під назвою «Українська мова у всесвіті дитинства» принесла розвагу, повагу, дружбу, науку і добрий настрій. Кожного дня учасники, учні від початкового до сьомого класу, мали нагоду цікаво та корисно провести свій час, дізнатися цінних речей, розвивати словниковий запас, усвідомити як потрібно зберігати ідентичність та розвивати рідну мову.

Також учасникам довелося закріпити десять слів із кожного творчого дня, щоб після завершення літньої школи здобути 50 слів, які збагатили б їхній лінгвістичний багаж на рідній мові.

Для того, щоб подія відбулася у добрих умовах і щоб здійснити цілковито призначену мету на користь наших учнів, молодого покоління, якому потрібні солідні повчання, конкретні приклади, моральні цінності, співпрацювали заклади, викладачі, освічені та обдаровані люди.

Ми поділили події на тематичні дні: **понеділок** – «Літні усмішки» із дидактичними іграми; **вівторок** – «Мова моєї бабусі», мастер-клас вишивання із ученицями від 3-ого до 7-ого класів, а решта учнів творили цікаві традиційні речі – горшечки, кошечки із квітами т.і. Тут були запрошені пані Феліція Григораш та пані Віоріка Шойман, щоб розкрити дівчатам майстерність вишивання; **середа** – «Наша

мова – барви і пісня», мастер-клас малювання, музики і танців. Ми запросили викладача, художника Івана Боднаря, щоб навчити учнів мистецтва живопису; **четвер** – «Душевні казки мовою бабусі». Загостили священники Данієл Петрашук та Космін Куку, принесли дітям боже слово близько до душі, а частина учнів поїхала в екскурсію; **п'ятниця** – «Казка, яка залишилася», виставка із учнівськими роботами, лінгвістичний момент – десять слів кожного дня, а взагалі 50 слів, музичний флешмоб та знову екскурсія для решти учасників.

2025-ий рік означав 8-ий випуск Літньої школи, і мені випала важлива місія координувати таку прекрасну подію для дітей.

А що може бути красивіше на цім широкому світі, аніж **дитяча усмішка**?.. Мила, щира, підбадьорююча усмішка панувала над Літньою школою. Щиро дякую всім моїм колегам, співпрацівникам у проєкті, які поділили власного досвіду, часу та приєдналися створити цікаву казку для наших дітей – директорка школи Міхаєла Пінтріжел, викладачі, вчителі та вихователі – Конвалія Григорчук, Петро Шойман, Родіка Шойман, Аліна Фрасинюк, Діана Фрасинюк, Лідія Даскалюк, Крістіна Кідеша, Данієла Пишля, Міхаєла Піцук, Аліна К, Аліна А, Мірела Л, Крісті Ч.

Словом подяки звертаюся до викладачів та студентів із України, які прикрасили учнівські події творчим досвідом і **теплим словом** українського духу. Також із повагою згадую присутність та добродушність, із якою приєдналися до наших подій та поділили із власної обдарованості – Феліція Григораш, Віоріка Шойман, Іван Боднар, священники Данієл Петрашук і Космін Куку.

Вся наша праця знайшла фінансову підтримку від людей, які бажають залишити сильний відгук в майбутньому, **прищепити гідність** та

зберегти ідентичність, виховувати молоде покоління у дусі **поваги до рідного** та **моральних цінностей**. Оцінюємо активну присутність представників СУР, депутата Миколи-Мирослава Петрецького, інспектора Іллі Савчука, представника Повітової Ради, Петру Тенасе, мера сільської громади Юліяна Кідеша.

Співпраця і взаємоповага мають велику силу й маю надію, що наша праця залишила приємний відгук у **дитячих душах**, і ми разом написали гарну казку мовою бабусі. Дякую!

Анка МАЙДАНЮК-ШТЮБІАНУ
Фото авторки

«Свято української пісні та танцю» у Вишівській Красній

13 липня, Марамороська філія Союзу українців Румунії у співпраці з місцевою організацією СУР Вишівська Красна організувала душевний захід «Свято української пісні та танцю», що відбувся в Кабані Палтін, в казковому місці, серед лісів у підніжжі Марамороських гір.

Обране місце подарувало учасникам не тільки вражаючий краєвид, а й простір, сприятливий для проведення заходів, сповнених символіки, традицій та духу спільноти. Доступ до кабани був організований у особливий спосіб, з сильним акцентом на елементах ідентичності: п'ять возів, прикрашених традиційними українськими мотивами, запряжених кіньми, були супроводжувані колоною позашияховиків. Гуркіт копит, дзвін дзвіночків та наявність народних костюмів доповнили автентичну атмосферу, нагадуючи про чарівність давніх звичаїв.

Захід зібрав членів українських громад з околиць, артистів, дітей, молодь, а також просто любителів традиційної культури. Музика,

танці, радість зустрічі та гарний настрій панували протягом усього дня.

На відкритті заходу виступили:

- Мирослав Петрецький, голова Марамороської філії СУР;
- Василь Пасенчук, перший заступник голови СУР;
- Георгій Мочернак, голова місцевої організації СУР Вишівська Красна;

- Олександр Мочернак, голова Союзу української молоді Румунії.

Серед почесних гостей були: Іван Рекало, заступник голови СУР, Мірела Чукур, голова Союзу жінок-українок Румунії (СЖУР), Нан Лучія Маріана, голова місцевої організації СУР Бістра, Марія Папарига, директор гімназії Вишівська Долина, Михайло Лаурук, голова місцевої організації СУР Верхня Рівна.

На імprovізованій сцені в самому серці природи талановито виступили:

- вокальний гурт «Красняночка»;
- дитячий гурт з Бистрого;
- гурт «Молоді гуцули» з місцевої організації СУР Вишівська Долина.

Вони представили публіці різноманітний репертуар автентичних українських пісень і танців, відзначившись художньою виразністю та традиційним народним костюмом, викликавши бурхливі оплески та сильні емоції.

Захід завершився в теплій атмосфері, спілкуванням, дегустацією традиційних страв та народними танцями під відкритим небом, у світлі заходу сонця, що огортало навколишні ліси.

Свято української пісні та танцю було більше, ніж культурною подією. Це було повернення до витоків, щире святкування ідентич-

ності, традицій та духу спільноти, завдяки якому Союз українців Румунії зберігає недоторканою спадщину цінностей нашої громади. Таким чином, на один день «Кабана Палтін» перетворилася на живий символ краси та єдності українського Марамурешу.

Джерело: www.uur.ro

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОУ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОУ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724 Друкарня

S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România

ISSN 1223-1614